

Kvalitetsredovisning 2010

för
förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg
och grundskoleverksamhet
i Landskrona stad

Redovisad för Utbildningsnämnden 2011-03-22

Innehåll

Förord	3
Underlag till kvalitetsredovisningen	4
Förutsättningar	4
<i>Sammanfattning – förutsättningar</i>	7
<i>Förskoleverksamhet</i>	8
<i>Grundskolor</i>	9
<i>Fritidshem</i>	11
Arbetet i verksamheterna	11
<i>Introduktionsklass/Nyanlända</i>	11
<i>Modersmålsstöd och Modersmålsundervisning</i>	12
<i>Likabehandlingsplan</i>	12
<i>Barn i behov av särskilt stöd</i>	14
<i>Sommarskola och Lovskola</i>	14
<i>Läxhjälp</i>	15
<i>Projekt</i>	15
<i>Hälso- och miljöarbete</i>	15
<i>Normer och värden</i>	16
<i>Utveckling och lärande</i>	17
<i>Kunskaper</i>	17
<i>Ansvar och inflytande</i>	18
<i>Skola och hem</i>	19
<i>Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet</i>	20
<i>Skolan och omvärlden</i>	20
Resultat och måluppfyllelse	21
<i>Normer och värden</i>	21
<i>Utveckling och lärande/kunskaper</i>	22
Nationella prov	23
Relation mellan provbetyg och slutbetyg i årskurs 9	25
Uppnått målen i alla ämnen	26
Behöriga till nationellt program i gymnasieskolan	27
Jämförelse – behöriga till nationellt program och andel som nått målen i alla ämnen	28
Sommarskola	28
Fördelning per skola – andel som nått målen i alla ämnen respektive andel behörig till nationellt program	28

Genomsnittligt meritvärde	29
Fördelning per skola - Meritvärde över tid	30
Bakgrundsfaktorer	30
Bakgrundsfaktorer - Fördelning per skola	31
Fördelning per skola - Statistiskt beräknat betygsvärde	32
Jämförelse med andra kommuner	33
Betyg – Mycket väl godkänt	34
Resursskolorna	34
Obligatoriska särskolan	35
<i>Inflytande och ansvar</i>	35
<i>Sim- och livräddningsundervisning</i>	36
<i>Ogiltig frånvaro och sen ankomst</i>	36
Ogiltig frånvaro läsåret 09/10	36
Sen ankomst läsåret 09/10	37
<i>Flickor och pojkar</i>	37
Behöriga till nationellt program – nått målen i alla ämnen	38
<i>Elever med utländsk bakgrund</i>	40
<i>Samverkan med hemmet</i>	41
Åtgärder enligt kvalitetsredovisning 2009	42
Reflektioner	45
<i>Förskolornas egna slutsatser kring framgångsfaktorer som bidragit till ökad måluppfyllelse</i>	45
<i>Skolornas egna slutsatser kring framgångsfaktorer som bidragit till ökad måluppfyllelse</i>	46
<i>Normer och värden</i>	47
<i>Inflytande</i>	48
<i>Dator i skola</i>	49
<i>Faktorer som har betydelse för elevernas resultat</i>	49
<i>Flickor och pojkar</i>	52
<i>Idrott och hälsa</i>	53
Framtiden	53
Bilaga	
Organisationsöversikt	

Förord

Årets kvalitetsredovisning visar att våra verksamheter arbetar i riktning mot uppsatta mål. Barn och elever trivs och känner sig trygga på sin förskola, skola och sitt fritidshem. Även personalen trivs och känner ett starkt engagemang i sitt arbete. Detta ger bra förutsättningar för lärande.

Glädjande är även att fler elever i årskurs 9 har nått målen i alla ämnen, fler har nått behörighet till nationellt gymnasieprogram och meritvärdet har ökat jämfört med föregående läsår.

Från en redan hög nivå har personal med pedagogisk högskoleexamen ökat inom förskola och skola. Ett 30 tal av personalen har också byggt på sin kompetens bl a inom ramen för Förskolelyftet och Lärarlyftet. En fortbildningsinsats för personalen på fritidshem har också genomförts.

Läsåret 2009/2010 har präglats av olika satsningar för ökad måluppfyllelse. 3,3 extra miljoner har avsatts till detta. Fokus har lagts bland annat på matematikutveckling och språkutveckling men också kring området värdegrund. Arbete har också påbörjats med att arbeta fram gemensamma strukturer mellan skolorna vad gäller åtgärdsprogram och särskilt stöd.

Drygt 190 elever har tagit vara på kommunens erbjudande av Lov- och Sommarskola.

Den nya skollagen innebär förändringar. För att få behörighet till olika gymnasieprogram måste exempelvis eleverna ha godkänt i fler ämnen än tidigare. Landskrona har därmed stora utmaningar framför sig. Trots att fler uppnått godkänt jämfört med föregående år, saknar två av tio elever behörighet till nationella program på gymnasiet och fyra av tio har inte nått målen i alla ämnen. Forskning visar att en av de viktigaste faktorerna för att nå goda resultat är höga förväntningar på elevernas förmåga oavsett bakgrund. Därför kommer skolan att ha höga förväntningar på elever men även på lärare. Satsningar kommer också att göras bl a på ledarskap, värdegrundsarbete, kvalitetsutveckling i förskolan, uppbyggnad av en kvalitetsplan samt för att fånga upp elever med svårigheter. Vidare ligger fokus i den nya Skolplanens mål för 2011-2014 på trygghet/trivsel, inflytande, individperspektiv, motivation och måluppfyllelse.

Framtiden kommer att fortsätta att ge oss nya utmaningar men också möjligheter i vårt uppdrag att rusta barn och unga för framtiden.

Tomas Johansson, förvaltningschef, Utbildningsförvaltningen

Underlag till kvalitetsredovisningen

Samtliga verksamheter är skyldiga att årligen upprätta en kvalitetsredovisning. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och måluppfyllelse i förhållande till nationella mål redovisas. En mall¹ har tagits fram av förvaltningskontoret för att det ska bli en enhetlig struktur i verksamheternas redovisningar. Även en kommunövergripande kvalitetsredovisning ska upprättas, senast den 1 maj, för föregående kalenderår. Skyldighet att upprätta en kvalitetsredovisning upphör emellertid i och med att den nya skollagen träder i kraft 2010-08-01 och ska tillämpas från och med 2011-07-01.

På enheterna görs under läsåret insamling av information i form av dokumentationer, tester, diagnoser, observationer mm. Även underlag från elevråd, föräldraråd och personalgrupper beaktas och därefter görs analyser. Verksamheternas kvalitetsredovisningar skickades i oktober in till barn- och ungdomsförvaltningens kansli där underlaget från de drygt 40 enheterna blir en del i den kommunövergripande kvalitetsredovisningen. I denna tillförs bl a även statistik. Kommunens kvalitetsredovisning presenteras för Utbildningsnämnden i mars för att kunna utgöra ett underlag i mål- och budgetarbetet inför 2012. Därefter skickas den till kommunfullmäktige och Skolverket.

I november 2009 genomfördes en övergripande kvalitetsenkät² riktad till femåringar, elever i åk 2, 5 och 8 samt deras vårdnadshavare. Frågeområdena bygger på läroplanerna kring normer och värden, utveckling och lärande/kunskaper samt ansvar och inflytande. Det kommunövergripande resultatet redovisas i denna kvalitetsredovisning.

Samtliga enheters kvalitetsredovisningar finns på respektive verksamhets webbsida samt på kommunens webbsida.

Styrdokument³ för verksamheterna är Läroplaner för skola, förskoleklass och fritidshem samt för förskola. Vidare styr Skollagen, Arbetsmiljölagen, Diskrimineringslagen och en rad förordningar. Dessutom gäller Skolplan 2010 som är antagen av kommunfullmäktige i Landskrona.

Förutsättningar

I Landskrona stad har det under läsåret 2009/2010 varit Barn- och ungdomsnämnden som haft det övergripande ansvaret för barn och ungdom i åldern 1-16 år. Det är ca 1200 personer, varav majoriteten är kvinnor som arbetar inom Barn- och ungdomsförvaltningen⁴ kring den del som rör förskola, skolbarnsomsorg och grundskola. Resultatet av

¹Mallen har tagits fram som ett stöd utifrån Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning samt Allmänna råd och kommentarer för kvaliteten i fritidshem.

²Beslut i Barn- och ungdomsnämnden 2004-04-14 och 2007-06-14 att det årligen ska genomföras en utvärdering kring kvaliteten på förskola, skola och fritidshem. Enkäten ska besvaras under november månad.

³Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94, Läroplan för förskolan Lpfö 98.

⁴IFORS (Individ och familjeomsorg, resurs och stöd 0-16år) ingår också i Barn- och ungdomsnämnden/förvaltning. Personal och budget för denna verksamhet är här borträknad.

medarbetarundersökningen hösten 2009⁵ visar bl a att 9 av 10 känner ett starkt engagemang i sitt arbete, majoriteten av personalen trivs med sitt arbete och tycker att den samlade kompetensen är tillräcklig för att man ska nå verksamhetens mål.

Av kommunens budget 2010 avsattes 557 miljoner kronor till verksamheterna förskola, skolbarnsomsorg och grundskola, vilket är 31 procent av kommunens totala budget.

Landskrona stad har drygt 40 000 invånare, varav 24 procent (riket 14 procent) är födda utrikes.

Andel barn i åldersgrupperna 1-5 år, 6-15 år är lika som rikssnittet.

Det är 58 procent i Landskrona (riket 58 procent) som är i åldersgruppen 20-64 år⁶. För dem gäller:

- 69 procent är förvärvsarbetande (riket 78 procent)
- 26 procent har eftergymnasial utbildning (riket 35 procent)
- 51 procent har en gymnasial utbildning (riket 48 procent)
- 12 procent har sjuk- och aktivitetsersättning (riket 10 procent)

Medelinkomsten⁷ är 219 000 kr (riket 252 000 kr). Av barn i åldern 0-17 år tillhör 15 procent, hushåll med socialbidrag (riket 7 procent). I jämförelse med länet och riket har Landskrona ett högt barnfattigdomsindex varav majoriteten är barn med utländsk bakgrund.

Den sammanvägda utbildningsnivån⁸ för föräldrar till elever i årskurs 9 är 2,1 (rikssnitt 2,21).

På följande sida ges en översikt på några av verksamheternas nyckeltal. Uppgifterna är hämtade från Skolverket och avser 2009-10-15.

⁵ Medarbetarundersökning 2009, Barn- och ungdomsförvaltningen. I resultatet ingår även personal som arbetar på Individ- och familjeomsorg (IFORS).

⁶ Kommunfakta, SCB 2009 samt Skolverkets statistik.

⁷ SCB, 2009-12. Sammanräknad förvärvsinkomst 2007 samt Skolverkets statistik.

⁸ Medelvärde av avgångselevernas biologiska föräldrars utbildningsnivå, faderns respektive moderns högsta utbildningsnivå. **Utbildningsvärde 1** innebär genomgången folkskola/grundskola. **Utbildningsvärde 2** innebär att personen i fråga har genomgått gymnasial utbildning i högst tre år. **Utbildningsvärde 3** innebär att personen i fråga genomgått fjärde året på gymnasieskolans tekniska linje eller erhållit minst 20 högskolepoäng. Föräldrarnas genomsnittliga utbildningsnivå har beräknats per elev och därefter har ett medelvärde per skola respektive kommun beräknats. I de fall där uppgift om den ena förälder saknas har sammanvägd utbildningsnivå satts lika med den andra förälderns utbildningsnivå.

	Landskrona		<i>Samtliga kommuner</i>
Förskoleverksamhet, 1 926 barn	2008	2009	2009
Antal (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år	78	81	82
Antal barn per avdelning	15,6	16,7	16,8
Inskrivna barn per årsarbetare, kommunal regi	5,4	5,6	5,3
Andel (%) barn med annat modersmål än svenska	34	35	18
därav, andel (%) med modersmålsstöd	38	23	20
Andel (%) personal med pedagogisk utbildning	58	59	56
Kostnad (kr) per inskrivet barn, kommunal regi		102 046	117 600

Pedagogisk omsorg (nytt begrepp from 2010), 18 barn		
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år		4
Inskrivna barn per anställd		4,9
Kostnad (kr) per inskrivet barn, kommunal regi	88 815	94 800

Fritidshem, 1 236 barn			
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 6-9 år	58	61	80
10-12 år	13	12	14
Inskrivna barn per årsarbetare, kommunal regi	18,7	18,9	20,6
Antal inskrivna barn per avd. kommunal regi	29,5	23,3	36,7
Andel (%) årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen, kommunal regi	72	77	61

Förskoleklass, 409 elever			
Andel (%) elever av samtliga 6 åringar	90	93	95
Antal årsarbetare per 100 elever	7,4	6,9	6,2
Andel (%) årsarbetare med förskollärarexamen	71	68	63
Kostnad (kr) per inskrivet barn, kommunal regi		44 907	46 700

Grundskolan, 3 336 elever (kommunala skolor)			
Andel (%) elever av samtliga 6 åringar i åk 1	2,7	1,1	1
Andel (%) elever berättigade till modersmålsundervisning	36,1	36,4	19,3
därav, andel som deltar i modersmålsundervisning	20,8	21,9	9,9
Antal lärare per 100 elever	9,5	8,6	8,3
Andel (%) lärare med pedagogisk högskoleexamen	87	90	88
Andel (%) studie- och yrkesvägledare per 100 elever, åk 7-9	0,23	0,14	0,20
Kostnad (kr) per elev, totalt		85 600	83 700
för undervisning		41 000	42 800
för lokaler		17 600	16 700
för skolmåltider		5 000	5 200
för elevvård		2 300	2 180

Obligatoriska särskolan, 57 elever			
Andel (%) elever i grundsärskolan	75	63	55
träningsskolan	25	37	31
Antal lärare per 100 elever	22,5	21,7	27,3
Andel (%) lärare med pedagogisk högskoleexamen	88	94	90

Sammanfattning – förutsättningar

Elev underlag	under de senaste sex åren har antalet elever minskat sammanlagt med drygt 800 elever
Personal	antal lärare per 100 elever har under de senaste sex åren varierat mellan 8,6 - 9,5 (rikssnitt 8,2 - 8,5) känner ett starkt engagemang i sitt arbete, majoriteten av personalen trivs med sitt arbete och tycker att den samlade kompetensen är tillräcklig för att man ska nå verksamhetens mål
Barn/elever	barn och elever trivs och känner sig trygga i förskolan, skolan och på fritidshemmen
Budget	ca 1/3 av kommunens totala budget läggs på förskola, grundskola och skolbarnsomsorg

Jämfört med föregående år:

Barn/elever	antal inskrivna barn 1-5 år, antal barn per avd. och barn per årsarbetare <i>har ökat</i> andel barn med annat modersmål och som får modersmålsstöd <i>har minskat</i>
Personal	andel med pedagogisk utbildning <i>har ökat</i> på förskola, fritidshem, grundskola och i grundsärskolan antal lärare per 100 elever <i>har minskat</i>

Jämfört med riket har Landskrona:

Personal	<i>större</i> andel personal som har pedagogisk högskoleexamen <i>något högre</i> antal lärare per 100 elever <i>lägre</i> andel studie- och yrkesvägledare per 100 elever <i>lägre</i> antal lärare per 100 elever på särskolan
Barn/elever	<i>något lägre</i> andel inskrivna barn i förskoleverksamhet <i>högre</i> andel med annat modersmål <i>lägre</i> andel barn per årsarbetare på fritidshem
Barn/elevens bakgrund	den sammanvägda utbildningsnivån för föräldrar till elever i åk 9 är <i>lägre</i> <i>dubbelt så många</i> barn i åldern 0-17 år tillhör hushåll med socialbidrag <i>större andel</i> invånare som är födda utrikes

Förskoleverksamhet

Det finns 22 kommunala och fyra enskilda förskolor. Dessutom finns två kommunala Öppna förskolor och fyra verksamheter med pedagogisk omsorg samt förskoleverksamhet som har öppet dygnet runt alla dagar om året. Det finns även en språkförskola med 13 platser, varav sex platser för barn med grav språkstörning.

Förskolorna ligger i hyresfastigheter, en- och fler plans hus, villor eller paviljonger. I varierande grad finns närhet till grönområden, djurpark, bibliotek, parkområden, naturreservat och havet.

Lilla Dag & Natt erbjuder förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg på obekväma tider. Drygt 70 barn har varit inskrivna, varav ca 40 i åldrarna 1-5 år och ca 30 barn i åldrarna 6-12 år. Antalet barn i åldersgruppen 1-2 har ökat, likaså deras vistelsetider. Av förskolebarnen har ca 42 procent annat modersmål, framförallt bosniska, albanska och arabiska.

Öppen förskola är en del i en familjecentralsliknande verksamhet där också Barnavårdscentral och Social rådgivning samt Mödravårdscentral med enbart konsultation ingår. Lokalerna är anpassade för lek, skapande aktiviteter, sagoläsning mm under pedagogisk ledning. Kurser i aktivt föräldraskap erbjuds på kvällstid.

Utomhusmiljöer

Utomhusmiljöerna består av exempelvis grönyta, sandlåda, lekställning, bord, bänkar, klätterställning, bollplank, balansbom, gungor och lekhus.

Profilinriktning

Några av förskolornas profiler är: I Ur och Skur, Montessori pedagogik, Reggio Emilia – inspirerad pedagogik samt Grön Flagga.

Barn med annat modersmål

Majoriteten av de kommunala förskolorna har barn med annat modersmål. Det finns förskolor som har upp till 98 procent och 3 - 20 språkgrupper.

Avdelningar

Av de totalt 103 avdelningarna i de kommunala förskolorna är avdelningar med 18-20 barn mest förekommande. Antalet barn per avdelning har ökat med 0,7 jämfört med föregående år.

Kompetensutvecklande insatser för anställda

Under läsåret har det genomförts både individuellt och gemensamt i exempelvis PIM (Praktisk IT och mediekompetens), miljöutbildning, IUP (individuell utvecklingsplan), systematiskt arbete med kvalitet och utvärdering, TRAS (tidig registrering av språkutveckling), ICDP - Vägledande samtal, matematik, motorik och rörelse. Några förskolor har läst och diskuterat boken Lyssnandets pedagogik.Handledning har i några förskolor getts i värdegrundsfrågor. Ca tio anställda har deltagit i Förskolelyftet.

Landskrona stad har valt att samarbeta med Göteborg Management Institute (GMI) i vidareutvecklingen av Landskrona stads samtliga chefer/ledare i ett ledarutvecklingsprogram som startade hösten 2008 och avslutades våren 2010.

Grundskolor

Det finns 15 kommunala skolor och tre fristående skolor. Sex av skolorna har undervisning t o m årskurs 9, varav två är friskolor. 11 grundskolor ligger i Landskronas innerstad och sju i ytterområden.

Glumslövs skola och Alléskolan har självförvaltning. Den obligatoriska särskolan är till största del lokalintegrerad på olika skolor.

Resursskolor

Det finns också tre Resursskolor som är en del i elevvården inom Barn- och ungdomsförvaltningen när det behövs extra resurser för att skapa en positiv utveckling för eleven. Undervisningen varvas med olika praktiska aktiviteter och strukturerad social träning. *Parkskolan*, har tolv platser för elever i årskurs 1-7, är en alternativ skola för elever med socioemotionella svårigheter. *Villan*, har åtta platser för elever i årskurs 6-9, erbjuder individuellt anpassade lösningar kring utveckling och lärande för elever med sociala och emotionella svårigheter. *Oasen*, som har 6 elevplatser för elever i årskurs 1-9, tar under fem-sex veckor emot elever som befinner sig i en akut situation som påverkar skolarbetet.

Stugan är en särskild undervisningsgrupp som tar emot elever som har en neuropsykisk problematik. Eleverna tas emot från hela Landskrona kommun.

Den obligatoriska särskolan

Grundsärskolan har i samverkan med grundskolan verksamhet för skolår 1- 4 på Tusenskönan som är en Montessori-inspirerad grundskola. Det finns även en liten grupp på Pilängsgården. På Västervångskolan finns två grundsärskoleklasser, för skolår 5-10 och på Dammhagskolan finns två samundervisningsklasser, vilket innebär att särskoleelever och grundskoleelever bildar en gemensam klass. Det finns en träningskola på Pilängskolan samt på Karlslundskolan som är en skola för elever på tidig utvecklingsnivå med autismspektrumtillstånd eller elever med andra kommunikationshandikapp, elever med grava begåvningshandikapp och rörelsehinder.

Tal – och språkklass

På Västervångskolan finns också en integrerad tal- och språkklass. Verksamheten riktar sig till barn med grav språkstörning utan andra funktionshinder. Under läsåret har klassen bestått av tolv elever i åldrarna 6-10 år.

Profilinriktningar

Några skolor har profilinriktningar mot exempelvis idrott, hälsa, miljö och Montessoripedagogik samt Reggio Emilia - pedagogik. För elever i årskurs 4-9 finns Estetklasser i ämnena musik, teater, bild, film samt dans. Arbetet bedrivs genom ett samarbete mellan Kulturskolan och Dammhagskolan. På Västervångskolan finns förutom idrotts inriktning även matematik och naturvetarprofil för elever i årskurs 8-9 och en intermedial profil för elever i årskurs 6-9.

Några av de kommunala skolorna ingår i projektet utan timplan, vilket innebär att man är helt befriad från den nationella timplanens uppdelning i tid per ämne eller ämnesgrupp.

Västervångskolan har ett gymnasiesamarbete där elever ges möjlighet att läsa A-kursen i matematik och engelska. Även elever på Dammhagskolan har ett sådant samarbete och erbjudit elever att läsa A-kursen i engelska.

Utemiljö

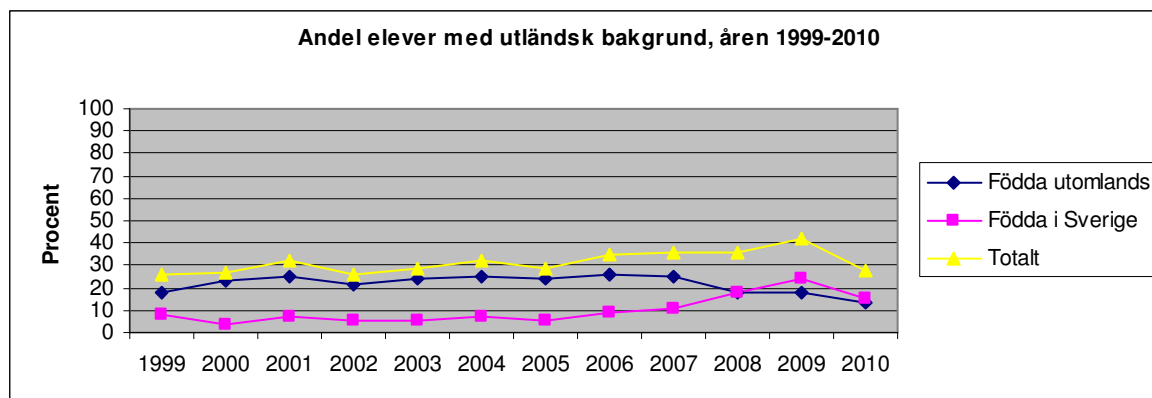
När det gäller utemiljö finns det exempelvis bollplan, motorikbana, skateboardramp, basketplan, gungor, grusplan, asfalterad skolgård och plan med konstgräs. Några av skolorna har närhet till större grönområde där eleverna kan spela fotboll. Vidare finns närhet till bibliotek, museum, hav och natur samt större parker.

Partnerskolor

Tillsammans med Svalöv och Kävlinge samt gymnasieförbundet bildar kommunen ett sk partnerområde för lärarutbildningen på Malmö Högskola. Under läsåret har det varit ca 90 lärarstuderande ute på förskolor och skolor.

Elever med utländsk bakgrund

Andel elever i årskurs 9 (kommunala skolor) som har utländsk bakgrund är 28 procent, varav 13 procent är födda utomlands (rikssnitt 7 procent). 15 procent är födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands (rikssnitt 9 procent).

Majoriteten av de kommunala skolorna har elever med annat modersmål. Det kan vara upp till 93 procent. De största språkgrupperna är albanska, BKS (bosniska, serbiska och kroatiska), arabiska, somaliska och dari.

Under de senaste fyra åren har andelen elever berättigade till modersmålsundervisning ökat, det har varierat mellan 34,3 – 36,4 procent. Andelen som deltagit har ökat likaså och varierat mellan 18 – 21,9 procent. Detta läsår är det 34 procent (riket 61 procent) som deltar utanför timplanebunden tid.

Andelen elever som deltagit i undervisning i Svenska som andraspråk har sjunkit under de senaste fyra åren. I riket har andelen däremot ökat något för varje år. I Landskrona har andelen elever som deltagit varierat mellan ca 10 -19 procent.

Kompetensutvecklingsinsatser för anställda

Under året har det genomförts kompetensutveckling både individuellt och gemensamt på de olika skolorna och har exempelvis rört; integration och mångfald, konflikthantering, språkutveckling, matematikfortbildning, värdegrundsarbete, PIM, svenska som andraspråk och läs- och matematikinläring och ämnesfördjupning. Vidare har pedagogisk workshops genomförts kring Likabehandling och kreativt arbete. Utbildning har även pågått kring individuell utvecklingsplan, skriftliga omdömen och bedömningsmatriser.

Tio lärare per termin har deltagit i Lärarlyftet med inriktning mot svenska som andraspråk, matematik och ämnesfördjupning. Syftet med lärarlyftet är att höja behöriga lärares kompetens i både ämne teori och ämnesdidaktik för att öka elevernas måluppfyllelse.

Landskrona stad har valt att samarbeta med Göteborg Management Institute (GMI) i vidareutvecklingen av Landskrona stads samtliga chefer/ledare i ett ledarutvecklingsprogram som startade hösten 2008 och avslutades våren 2010.

Fritidshem

En del fritidshem har sin verksamhet inrymd i skolornas klass- och grupprum. Några ligger i friliggande lokaler intill skolorna. Det finns i olika grad närhet till stora grönområden, bad, museum, idrottshall, isbana, parkområden och lekplatser.

Landskrona har under de senaste fyra åren haft en lägre andel inskrivna på fritidshem i åldrarna 6-9 år, jämfört med rikssnittet. Andelen inskrivna i åldrarna 6-9 år har varierat mellan 58-64 procent (rikssnitt 78-81 procent). När det gäller 10-12 åringarna har det varierat mellan 11-16 procent (rikssnitt 11-14 procent).

Arbetet i verksamheterna

Introduktionsklass/Nyanlända

Introduktionsklass är avsedd för alla nyanlända invandrarelever med ringa kunskaper i svenska, nyinflyttade såväl som inflyttade från annan kommun samt elever i förskoleklass och befinner sig på nybörjarnivå. Rutiner finns framtagna angående integration, utvecklingssamtal och utskrivning från introduktionsklass.

Eleverna går i introduktionsklass cirka 2 - 4 terminer. Tiden varierar från elev till elev beroende på olika faktorer som exempelvis elevens ålder, tidigare skolgång, studievana, inlärningsförmåga, motivation, sociala och emotionella förutsättningar samt hur länge eleven har varit i Sverige. De är inskrivna i en grundskoleklass och deltar i praktiska ämnen och övriga aktiviteter. Eleven ska så fort som möjligt fullt ut integreras i sin "vanliga" klass. Läraren i introduktionsklassen och "klassläraren" har en ständig dialog under den tid då eleverna får sin undervisning förlagd till introduktionsklass. När eleven skrivs ut har han/hon rätt till undervisning i svenska som andraspråk samt studiehandledning.

Det finns inga kompletta tester att tillgå för att kartlägga elevernas språkliga nivå. Bedömningen grundar sig därför även på lärarens erfarenhet och kännedom om eleven. I särskilda fall konsulteras specialpedagog som gör en språklig bedömning. Vid överlämningen redovisas dokumentation som är gjord av läraren i introduktionsklass noggrant för klassläraren.

69 nyanlända elever har under läsåret fått merparten av sin undervisning i Introduktionsklasser.

Modersmålsstöd och Modersmålsundervisning

Modersmålsstödet innebär att vidareutveckla det språk som är barnets dagliga umgängesspråk i hemmet.

Modersmålsundervisning består av undervisning i modersmål som ett ämne och i viss mån studiehandledning på modersmålet i ett eller flera andra ämnen. Genom kunskap om språkets uppbyggnad kan man göra jämförelser mellan modersmålet och det svenska språket och utveckla sin tvåspråkighet.

I förskolorna arbetar sju modersmåls lärare och på skolorna arbetar 29 modersmåls lärare inom 17 olika språk, varav albanska är det mest förekommande. Det finns behov av lärare i romani men man har inte fått några sökande på utlyst tjänst.

Eleverna får undervisning 40-80 minuter/vecka beroende på gruppens storlek. Det finns möjlighet för eleverna att få studiehandledning på sitt modersmål⁹ och idag är det 163 elever som har det.

Sex av lärarna har gått en utbildning i matematik tillsammans med lärare i Helsingborgs kommun. Några deltar även inom projektet Utsikter som pågår på Pilängskolan och Dammhagskolan.

Den albanska gruppen är projektansvarig för Skolverkets hemsida ”Temaplatser modersmål”. De kommer även att anordna en konferens för albanska modersmåls lärare i Norden under 2011.

Likabehandlingsplan

Enligt Allmänna råd¹⁰ samt beslut¹¹ i Barn- och ungdomsnämnden ska uppföljning och översyn av planen ske i samband med den årliga kvalitetsredovisningen.

På samtliga enheter finns en Likabehandlingsplan vars syfte är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

⁹ Policy för Modersmålsverksamheten togs i Barn- och ungdomsnämnden 2009-04.

¹⁰ Skolverkets Allmänna råd 2006.

¹¹ Barn- och ungdomsnämnden 2006-10-04 §104.

Förskolan: Planen har på olika sätt presenterats för föräldrar på föräldramöten, på anslagstavlor, vid inskolning och den finns också utlagd på hemsidorna. Några förskolor kommenterar emellertid att planen behöver förankras ännu mer hos vårdnadshavarna.

Förskolorna beskriver att de aktivt och dagligen arbetar med värdegrundsfrågor och ett av arbetssätten är att använda sig av sagoboksmaterial som exempelvis handlar om vänskap och mobbning eller om likheter och olikheter. Ett annat är att använda sig av drama, sånger, lekar och diskussioner. En förskola har exempelvis gjort rutinbeskrivningar på situationer i ett av lekrummen. Man observerade vilka aktiviteter som pågick och kom fram till att det viktigaste för att förebygga konflikter är vuxennärvaro.

Förskoleklass: Planen har presenterats för föräldrar på exempelvis klassombudsmöte, klassmöte, enhetsråd och på KLOG-möten (klassombudsgruppen). På en av skolorna har information givits med hjälp av dramaövningar och gruppdiskussioner.

Utifrån observationer och samtal med föräldrar köps det in material som används som underlag och stöd i samtal. Men även utifrån uppkomna situationer läser man böcker och för diskussion med barnen. Det arbetas även förebyggande med hjälp av exempelvis samarbetslekar.

Skola/ Obligatoriska särskolan: Likabehandlingsplanen har presenterats på förskoleråd, skolråd, enhetsråd och klassmöte för föräldrar. Den har presenterats för styrelsen vid de två skolorna med självförvaltning.

Planen är framtagen i samarbete med personalgrupper. Några skolor lyfter fram att personal och elever får information om den vid läsårsstart. Det arbetas även aktivt med planen bland eleverna, utifrån ålder och utvecklingsnivå bland annat vid kompisgängmöten, mombusgrupp (elev och lärargrupp) elevstödjare, klassråd, elevråd och som ett naturligt inslag i den dagliga undervisningen. På några av skolorna arbetar man på ett förebyggande sätt ute på rasterna och använder sig av rastvakter och jourkompisar. En av skolorna gör utvärdering utifrån valda problemområden tillsammans med elever och föräldrar och som man sedan arbetar med. Det har även gjorts kartläggningar utifrån diskrimineringsgrunderna på en del av skolorna. Mål har sedan formulerats för att motverka diskriminering.

Skolorna arbetar aktivt med värdegrundsfrågor och tillbud dokumenteras. Kränkningar tas upp med exempelvis jourkompisar eller socialtjänst. En del leder till anmälningar till polis eller socialtjänsten. Kontakter tas med hemmen. Likabehandlingsplanen följs upp och revideras årligen. Den är tillgänglig på skolornas hemsida.

Fritidshem: Likabehandlingsplanen har arbetats fram av personalen. Diskussioner förs på arbetsplatsträffar och vid Enhetsråd. Den presenteras exempelvis vid läsårsstart och på föräldramöten. På ett ställe har man haft planen ute på remiss bland föräldrar.

Arbetet med värderingar kring olikheter, diskriminering och kränkande behandling är en naturlig del i vardagen på fritidshemmen. Ett fritidshem har haft en temadag tillsammans med skolan kring likabehandlingsplanen.

Barn i behov av särskilt stöd

Det är i huvudsak två typer av svårigheter som föranleder särskilt stöd. Läs- och skrivsvårigheter är de enskilt vanligaste och framförallt i de lägre åldrarna. Bland de äldre eleverna dominerar beteendeproblem, såsom koncentrationssvårigheter och socioemotionella problem. Kunskapsbrister är emellertid också vanliga bland dessa elever.

Vanliga åtgärdsförslag är färdighetsträning i det ämne eleven har svårigheter med, träning är också vanlig åtgärd för elever med socioemotionella svårigheter. Föräldrarna har ofta ansvar för att hjälpa sitt barn med hemuppgifter som är ett vanligt åtgärdsförslag.

I kommunen har det funnits en handlingsplan¹² för läs- och skrivutveckling och för förebyggande av läs- och skrivsvårigheter. Den ersattes i början av vårterminen 2010 av en Handlingsplan för observation och uppföljning av matematik samt språk-, läs- och skrivutveckling. Den har tagits fram av förvaltningskontoret.

I den Individuella utvecklingsplanen (IUP) för alla barn samlas dokumentation kring mål och kunskapsutveckling samt social utveckling. För barn i behov av särskilt stöd upprättas dessutom åtgärdsprogram.

Förskola: Specialpedagoger har arbetat med exempelvis barn med språkstörning och även gett handledning till personal. För barn i behov av rörelseträning har medveten rörelseträning getts. När det gäller barn i behov att kunna fungera i grupp har man samarbetat med Habilitering, Barnmottagningens psykolog och logoped. Samverkan sker även med bland annat Barn- och ungdomshabiliteringen.

Skola: Olika satsningar görs för att tidigt upptäcka elever som behöver särskilt stöd. Det kan röra sig om att använda test för att hitta stora uttalssvårigheter och testning av språkförståelse. Vidare används tester i läsfärdighet och i matematik. Det upprättas åtgärdsprogram om en elev riskerar att inte uppnå kunskapsmål eller har socioemotionella svårigheter. Åtgärdsprogram skrivs i samråd med elev, föräldrar, pedagog och specialpedagog. Stöd i arbetet finns i form av specialpedagoger, speciallärare, skolsköterska, skolpsykolog och studie- och yrkesvägledare. Undervisning kan ges både enskilt och i mindre grupper. Det kan också vara så att eleverna får extra undervisning. Åtgärdena följs upp och utvärderas. Vid behov upprättas nytt åtgärdsprogram.

Det finns kompensatoriska hjälpmedel för de elever som behöver detta, exempelvis vid läs- och skrivsvårigheter, synskador och hörselskador. En skola betonar att elever med exempelvis läs- och skrivsvårigheter har haft tillgång till inlästa läromedel i större utsträckning än tidigare år.

Sommarskola och Lovskola

I kommunen erbjuds Sommarskola för elever i årskurs 3-9 med undervisning i svenska, engelska eller matematik. Elever i årskurs 3 erbjuds stöd både i läsutveckling och i matematik.

¹² Barn- och ungdomsnämnden 2004-04-14 §31

Sommaren 2010 anmälde sig 119 elever och precis som föregående år var matematiken det vanligast förekommande valet. Eleverna var ganska jämnt fördelade över årskurserna.

Det var fyra elever i årskurs 3 som kom till läsutveckling och två av dem kom också till matematik stöd.

Elever i åk 3, 5, 8 och 9 erbjuds att, förmiddagar under vårvinterlovet (vecka 8), få undervisning i svenska, svenska som andraspråk, matematik eller engelska. De kan välja ett ämne och elever i åk 3 och 5 kan välja mellan svenska/svenska som andraspråk och matematik, medan elever i åk 8 och 9 även kan välja engelska. Undervisningen pågår mellan klockan 9.00 – 12.00. Det var 72 elever som deltog.

Läxhjälp

För att öka elevernas möjlighet att nå kunskapsmålen erbjuder skolorna läxhjälp som leds av lärare efter skoltid. En skola gör det i samarbete med Röda Korset. Läxhjälp kan också vara extra stöd i ett åtgärdsprogram. Läxhjälp erbjuds även på fritidshemmen.

Projekt

Två av skolorna deltar i pilotprojektet ”Utsikter” som är ett kommun- och förvaltningsövergripande projekt tillsammans med Helsingborgs stad. I projektet kartläggs barnens framgångar kopplat till olika insatser som görs inom områdena utbildning och hälsa. Det kan till exempel röra sig om att följa matematikutvecklingen och se vilka kopplingar som finns till barnens fysiska och psykiska välbefinnande. Resultaten följs upp kontinuerligt och ger personal och beslutsfattare information om vilka insatser som fungerar för att barnet ska utvecklas på bästa sätt. I Landskrona är det nyanlända arabisktalande elever som deltar.

Det har inom detta även startats ett projekt för att utveckla samarbetet med familjerna.

Introduktionsklasserna fick projektpengar från Skolverket under höstterminen för att öka matematikkompetensen. Två pedagoger med matematik/naturvetenskap anställdes varav en var arabisktalande. Syftet var att analysera samtliga elevers kunskaper, visa på hur man kan undervisa i aritmetik för kollegor som saknar matematikkompetens samt stärka elevernas matematikbegrepp visa modersmålet arabiska.

Hälso- och miljöarbete

Förskola: Genom exempelvis utevistelser med rörelseträning och lek, utegrupper samt utedagar pågår detta arbete. Flera av förskolorna låter de små barnen sova utomhus. En stor del av maten som serveras är Kravmärkt. Hygien och kost diskuteras dagligen med barnen. Man har också särskilda Miljödagar. Frågeställningar som rör kropp och själ kommer på ett naturligt sätt in i den dagliga verksamheten. På några av förskolorna har man ”Miniröris” som är ett Frisk & Svettis program för förskolan.

Förskoleklass: Utemiljön används mycket för lek och rörelse. En skola betonar att de arbetar aktivt med att få barnen att smaka på all mat och att få dem att äta grönsaker samt vikten av att vara utvilad när man kommer till skolan. Det satsas även på medveten motorik/rörelseträning, massage och avslappning på en del av skolorna. Elever får även lära sig ta ansvar för källsortering som ett led i miljöarbetet.

Skola: Livsstils- och hälsofrågor kommer in som naturliga moment inom flera skolämnen. Diskussioner förs kring droger och om hur kroppen påverkas av hälsosam kosthållning. Några skolor lyfter fram att det förs hälsosamtal där kost, motion, droger och social samvaro tas upp med varje elev. Det förekommer även speciella Hälsodagar eller en årlig Hälsovecka. På en av skolorna har pedagoger utbildats i Friskis & Sveltis rörelseprogram och genomför ”röris” under skoldagen. Eleverna får också lära sig att ta ansvar för miljön i klassrum, matsal och skolgård. Några skolor har avsatt extra tid för idrott.

Fritidshem: Barnen uppmuntras till rörelse genom exempelvis utevistelse. En av skolorna har tagit vara på Cityidrotts erbjudande kring ett varierat utbud av sportaktiviteter där de som går på fritidshem har kunna delta utifrån intresse, ålder och kön utan extra kostnader. En del fritidshem har året om en utedag då även mellanmålet äts ute. Närhet till naturen tas tillvara på olika sätt i arbetet.

Normer och värden

Ett intensivt arbete kring värdegrunden har pågått under några år på alla enheter. Olika arbetssätt används för att barn och elever exempelvis ska lära sig att respektera varandra, få sociala färdigheter och kunna hantera konflikter. Flera av skolorna använder sig av egna enkäter för att fånga upp trivsel och trygghet. Det finns även framtaget ett Handlingsprogram för värdegrundsarbete¹³.

Förskola: Värdegrundsarbetet pågår dagligen genom ett medvetet arbete i att utveckla och stärka barnens självkänsla och att utveckla deras självuppfattning. Med hjälp av exempelvis sagor belyses de olika diskrimineringsgrunderna och ger underlag för diskussioner. I det vardagliga arbetet under samlingar, måltider, under lek och påklädning tränas barnen i att bland annat respektera och lyssna på varandra, vänta på sin tur och ta ansvar. Man har tydliga regler och visar barnen vad som är rätt och fel och de vuxna är engagerade förebilder.

Några ”verktyg” som förskolorna använder sig av är: ICDP - Vägledande samtal och TRAS (Tidig Registrering Av Språkutveckling) används för att följa upp barnens sociala kompetens och språkutveckling.

Förskoleklass: Gemensamma regler utformas tillsammans med barnen i början av läsåret. Någon skola har haft en Barnrättsvecka och kompisveckor. Det finns rastvakter ute på rasterna.

Skola: Personal, elever och ibland elevråd har tillsammans arbetat fram gemensamma regler. I syfte att skapa goda relationer, tillit och trygghet träffar exempelvis på en skola eleven varje dag sin mentor under 30 minuter.

¹³ Barn- och ungdomsnämnden 2006-05-05 § 39

Skolorna använder sig olika metoder i värdegrundsarbetet exempelvis ICDP - vägledande samtal, Stegvis eller Projekt Charlie som hjälper eleven med sociala färdigheter vilka höjer förmågan att motstå negativt gruppträck.

Ute på skolorna finns även Jourkompisverksamhet, Fadderverksamhet, Bästisar, Veckans kompis, Kamratstödjare och Rastkompisar. Vidare har det anordnats bl a Barnrättsvecka, Värdegrundsvecka med tema och arbete kring etik, språkbruk och attityder.

Fritidshem: Man arbetar med att ha tydliga regler, träna sig i konfliktlösning och man har etiska samtal samt tränar social kompetens med hjälp av exempelvis Projekt Charlie. Vid behov förs även samtal kring händelser för att motverka mobbning och utanförskap. Barnen får även möjlighet att träna socialt samspel genom lek och drama.

Obligatoriska särskolan: Eleverna får hem ordningsregler som ska skrivas under av vårdnadshavare och reglerna finns översatta på de mest förekommande språken. På Träningskolan sätts reglerna upp tillsammans med eleverna.

Utveckling och lärande

Förskola: Arbetet med att ge matematisk medvetenhet och stärka språkutveckling sker bland annat i och med att man använder sig av händelser i vardagen. Men det sker också genom tematiska arbeten med bild, sång, drama, språklekar och "Matteverkstad". När det gäller Natur och miljö arbetar man med att förstå naturens kretslopp genom exempelvis sopsortering, plantering och skötsel av växter. Motorisk träning får barnen genom bland annat utevistelse. Barnen uppmuntras och ges tid att försöka klara saker och ting själva.

De metoder som används för att göra bedömning av måluppfyllelse är exempelvis observationer och intervjuer med barn, utvärderingar och olika former av dokumentation. Andra underlag som används är utvecklingssamtal, avstämning med föräldrar vid lämning och hämtning av barnen, samt diskussioner i arbetslag. För att kunna planera arbetet används också olika typer av tester för att bedöma språk- och social utveckling.

Kunskaper

Förskoleklass: Fokus läggs på en språklig medvetenhet och matematik. Man arbetar även med att eleverna ska få använda sina olika sinnen.

Skola: Satsningar görs på läsutveckling för att utveckla språket bland eleverna i de lägre åldrarna. Elevernas nyfikenhet för matematik stimuleras genom kreativ matematik och problemlösning. Eleverna lär sig reflektera över sina kunskaper. Det förekommer temadagar kring Matematik och Naturvetenskap samt ämnesövergripande teman.

Arbetet med att konkretisera kunskapsmålen för eleverna och därigenom även utveckla arbetsformer som befrämjar den enskilda elevens lärande är en ständigt pågående process. IUP upprättas för varje elev och det ges även skriftliga omdömen i syfte att göra det tydligt för eleverna var de befinner sig i förhållande till de nationella målen men också för att stödja deras fortsatta lärande. Eleverna får pröva olika sätt att lära sig för att därigenom hitta sin individuella inlärningsstil. En av skolorna har lyft fram att grupperingarna vid självständiga skolarbeten har varierat för att eleverna ska tränas i att samarbeta med olika kamrater.

Förutom nationella prov i årskurs 3, 5 och 9 används för att optimera uppföljningen av varje elev exempelvis ALP (Analys av Läsförståelse i Problemlösning), TRAS, LUS (läsutvecklingsscheman) och Pizzatest (matematiktest) samt Diamant (matematiktest).

I kommunen har ett gemensamt arbete pågått kring bedömning av kunskapsutveckling och övrig utveckling kopplat till de nationella målen i syfte att åstadkomma en likvärdighet. Detta arbete har även genererat nya didaktiska arbetsformer.

Obligatoriska särskolan: Utifrån skriftliga omdömen, IUP och kontaktböcker och utvecklingssamtal sätts tillsammans med eleverna och föräldrar, rimliga mål att uppnå.

Fritidshem: Exempel på aktiviteter som bedrivits för att stimulera fantasi, samarbete och motorik är bygg- och konstruktionslekar, färg och form, bakning, rollekar, utelekar och skogsutflykter. Det har även bl a anordnats sportaktiviteter och trubadurafnär.

Ansvar och inflytande

Förskola: Barnen har möjligheter att påverka vardagen i lek och aktiviteter. De får exempelvis vara med och bestämma utedagars innehåll. Genom att det finns ett tillgängligt lekmaterial för alla ges det utrymme för egna val i leken. Barnen får ta ansvar för sina skor och kläder, plocka undan efter maten och efter lek.

Förskoleklass: Barnen får möjlighet att välja aktiviteter utifrån intressen och behov. Representanter deltar i Klassombudskonferens och det finns Klassvakter.

Skola: Det förekommer olika aktiviteter som exempelvis ”Planeringsbok” och ”Onsdagsarbete” för att eleverna ska lära sig ta ansvar för sina studier. I onsdagsarbetet har eleverna möjlighet att påverka vilka ämnen som de vill lägga ner mer undervisningstid på och inom ämnena kan de välja svårighetsgrad, fördjupningar, profilinriktningar och stoff. På någon skola skriver elever efter givna ramar själva sin veckoplanering och har sen ansvar för att fullfölja den. De är också med i planeringen kring olika teman. Elever med högre arbetstempo än övriga har även möjlighet att påverka innehållet i sin planering. På en av skolorna har eleverna fått träna sig i att reflektera över, beskriva och bedöma sina kunskaper och lärande med hjälp av bedömningsmatriser utifrån det arbete han eller hon gjort. Vidare har eleverna själva varit samtalsledare vid utvecklingssamtalen.

Det finns olika råd där eleverna deltar ex. klassråd, elevråd, trivselråd, kostråd och arbetslagsråd. Elevrepresentanter finns också med i enhetsrådet. Det finns även utbildade elevskyddsombud. På en skola anordnar en killgrupp rastaktiviteter och på en annan skola har man Kamratstödare som håller i en del aktiviteter.

Fritidshem: Eleverna deltar i planeringen av verksamheten i olika grad beroende på ålder. De får exempelvis träna sig att ta ansvar genom att hålla efter sina saker, städa efter sig och passa tider.

Obligatoriska särskolan: Eleverna ges utifrån sin utvecklingsnivå många tillfällen att kunna påverka sin situation. Det finns klassråd, matråd, elevråd, jourkompisar, trivselansvarig och skolpolisier. I undervisningen finns olika valsituationer och eleverna tränas även i att ta ställning för olika saker.

Skola och hem

Från och med slutet av vårterminen har införandet av Familjeportalen (e-tjänst) bidragit till ökade möjligheter till kontakter mellan exempelvis förskola och hem. Med ett personligt användarkonto kan föräldrar med barn i förskola eller på fritidshem göra ansökan, registrera schema och lämna inkomstuppgifter mm.

Förskola: I den dagliga kontakten vid lämning och hämtning sker informationsutbyte. Digital information (digitala fotoramar) används för att ge en bild av arbetet i verksamheten. Föräldramöten och utvecklingssamtal genomförs kontinuerligt. Det genomförs aktiviteter som trivselkvällar, Drop-in och familjefester, ibland även kring vissa teman. På en av förskolorna togs ett beslut på ett föräldramöte att veckoschemat skulle läggas ut på hemsidan så att föräldrar tillsammans med sina barn kan se vad som ska hända under den kommande veckan. Föräldrarna kan även ta del av vad som hänt eftersom man lägger ut bilder på hemsidan.

Förskoleklass: Samverkan sker genom bland annat föräldramöten och utvecklingssamtal. Det förs också diskussioner kring barnets IUP på utvecklingssamtalen. Elevdagbok är vanligt förekommande och används i den dagliga kontakten mellan hem och skola. Det finns även skolråd.

Skola: Föräldramöten och utvecklingssamtal genomförs varje termin. Information och kontakt sker med hjälp av bl a veckobrev, via mail, telefon eller genom SMS samt information som läggs ut på skolornas hemsida. Några skolor använder sig också av olika typer av kontaktböcker. En del skolor har ombudsträffar och det finns Enhetsråd. Det har även genomförts aktiviteter såsom trivselkvällar, familjefest, familjebrännboll och utvärderingskväll. In- och utskrivningssamtal har hållits med föräldrar till barn i introduktionsklasserna. På en skola har exempelvis ett föräldraråd bildats där föräldrar, skolledning och lärare träffas kontinuerligt för att diskutera frågor i skolan. Tolk används vid formella träffar och vid föräldrasamtal där så behövs. På av skolorna har man exempelvis inskolningssamtal i början av läsåret för eleverna i årskurs 1.

Några skolor har haft Öppet Hus där eleverna deltagit och redovisat exempelvis temaarbeten. På någon skola har då även modersmållärare varit med vilket medfört att spontan kontakt och information har kunnat utbytas mellan personal och föräldrar. För föräldrar har erbjudits kurs i Active Parenting.

Från och med slutet av vårterminen har även införandet av Familjeportalen bidragit till ökade möjligheter till kontakter mellan exempelvis skola och hem.

Fritidshem: Det genomförs föräldramöten och utvecklingssamtal. Vidare har man gemensamma aktiviteter med barn och föräldrar. Även i den dagliga kontakten vid lämning och hämtning befrämjas samverkan mellan skola och hem.

Obligatoriska särskolan: Samverkan med hemmet sker genom elevdagböcker och eller andra bild och kontaktböcker. Det genomförs även utvecklingssamtal och man har föräldramöten. Vidare bjuds föräldrarna in att delta i undervisningen för att se hur barnets vardag ser ut. Dessutom har man bland annat telefon- och mailkontakt med föräldrarna vid behov.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

I varierande grad förekommer samverkan mellan verksamheterna. Det kan röra sig om gemensamma Läsveckor, friluftsdagar, temadagar och utflykter men även värdegrundsvecka för 6 -12 åringar. På en skola har förskoleklassen haft idrott tillsammans med elever i årskurs 1-2 och man har även besökt skolan en timme i veckan. Jourkompisar dvs elever i årskurs 6 hjälper andra elever på rasterna på en av skolorna. Fritidshemmen har exempelvis gemensamma brännbollsturneringar, drakflygning och innebandy. På sommaren bedrivs sommarverksamhet tillsammans av ett par av skolorna.

Förskola: Övergång från förskola till förskoleklass har fallit väl ut pga att pedagogerna planerat in tillfällen under vårterminen där de kan träffas tillsammans med barnen så de kan lära känna varandra och sina nya pedagoger.

Skola: Bjuder även in förskolor till möte inför överlämning för att underlätta och få välfungerande förskoleklasser.

Obligatoriska särskolan: Samverkan sker genom exempelvis deltagande vid sångstunder, teaterföreläsningar, skoljoggen och Luciafirande. Det finns också elever som har viss undervisning med någon grundskoleklass.

Skolan och omvärlden

Skolorna arbetar utifrån den framtagna Karriärplanen för årskurs 4-9.

Studiebesök görs bland annat på museum och kulturevenemang men också gymnasieskolor. Det sker också samarbete med föreningar exempelvis idrottsföreningar. Eleverna deltar i brandutbildning. Några av skolorna besöker även föräldrarnas arbetsplatser. Det förekommer PRAO i både årskurs 8 och 9. På en av skolorna har eleverna brevvänner på en skola utanför Landskrona som de också hälsat på hos. Elever på en skola som läser franska har startat ett utbyte med en skola i Frankrike.

Kontinuerliga besök görs på bibliotek för att låna böcker eller delta i sagostunder. Vidare görs besök på olika lekplatser och naturområden för att barnen ska lära känna sin närmiljö.

Obligatoriska särskolan: Det finns internprao för elever i årskurs 7, för elever i årskurs 8 ordnas arbetslivsprao och årskurs 9-10 praktiserar på gymnasiesärskolans program. Eleverna i årskurs 9 deltar i NO-laborationer med grundskolan. Vidare görs besök på exempelvis museum, teater, konserter och caféer för att få nya upplevelser, intryck och kunskapsinhämtning. Det finns elever som deltar bland annat DM i friidrott och innebandyturnering. Besök görs även på museum, teater, caféer, restaurang, konserter och bibliotek.

Resursskolan Villan har förutom samverkan med verksamheten inom Barn – och ungdomsförvaltningen även hög samverkan med exempelvis föreningar som är viktiga för att åstadkomma en positiv utveckling för eleven. Under läsåret har eleverna deltagit i ett Taekwondo- projekt. Man har också samverkan med näringsidkare som erbjuder praktikplatser för elever i behov av sådana.

Resultat och måluppfyllelse

Vid bedömning av måluppfyllelse gäller, övergripande, skollagens krav på och mål för verksamheten. För skolformerna finns både mål att sträva mot och mål att uppnå medan för förskola, förskoleklass och fritidshem gäller läroplanernas mål att sträva mot. När det gäller förskolans måluppfyllelse är det verksamhetens måluppfyllelse som ska bedömas och inte det enskilda barnet.

Normer och värden

Resultatet av Kvalitetsenkäten visar att barn och elever trivs och känner sig trygga i förskolan, skolan och fritidshemmen. Deras upplevelse är att personalen arbetar med att förebygga och stoppa mobbning.

När det gäller arbetsro på lektionerna tycker ungefär 8 av 10 elever i årskurs 2 och 5 att de har det. För elever i årskurs 8 är det 6 av 10 som tycker att de har arbetsro.

Andel barn (%) som svarat alltid/ofta/ibland respektive andel elever som svarat att det stämmer mycket bra/ganska bra på nedanstående påståenden.

	Fsk	åk 2	åk 5	åk 8	F-hem
Normer och värden					
Trivs på förskolan/skolan/fritidshemmet	100	98	97	90	99
Känner sig trygg på förskolan/skolan/fritidshemmet	100	98	96	90	99
Har arbetsro på lektionerna		85	84	62	
Förskolan/skolan/fritidshemmet jobbar på ett bra sätt att motverka mobbning/stoppa mobbning	99	91	82	62	95

Jämfört med förra året har andel elever ökat som trivs i skolan och på fritidshem. Andelen i årskurs 8 som upplever arbetsro har också ökat.

Förskola: De bedömer att de arbetar i linje med mål att sträva mot och att man kan se resultat. Barnen diskuterar, leker och samspelar bra med varandra. Det individuella barnet vågar ta egna initiativ vilket visar att barnet fått ett ökat självförtroende och en bättre självkänsla. Barnen har utvecklat sin empatiska förmåga, de är omtänksamma och hjälper varandra. De större barnen hjälper de mindre exempelvis med på- och avklädning.

Skola: Ett av kommunens prioriterade områden för 2010 är en skola för kunskap med arbetsro. Resultatet av Kvalitetsenkäten visar att måluppfyllelsen går i en positiv riktning när det gäller elever i årskurs 8.

Några av skolorna drar slutsatsen att man genom att dela elevgruppen, utnyttja lokalerna bättre och är mer ute har resulterat i en trygg och lugn grupp.

Det konstateras på några av skolorna att samtal som förts kring värdegrunden har gett resultat då eleverna blivit mer medvetna om sitt handlande och sitt språkbruk och därmed har det blivit lugnare.

Fritidshem: Det lyfts fram att samspel mellan barn och vuxna kännetecknas av ömsesidig respekt.

Utveckling och lärande/kunskaper

Resultatet av bl a Kvalitetsenkäten visar att förskola och fritidshem arbetar i riktning mot målen kring utveckling och lärande. När det gäller skolan visar resultatet att man arbetat i riktning mot, men också förverkligat mål. Majoriteten av barn och elever ställer sig positiva till påståendena som rör detta område.

Andel barn (%) som svarat alltid/ofta/ibland respektive andel elever som svarat att det stämmer mycket bra/ganska bra på nedanstående påståenden.

	Fsk	åk 2	åk 5	åk 8	F-hem
Utveckling och lärande/Kunskaper					
Man får lära sig nya saker	99				97
Det finns roliga saker finns att leka med	100				
Skolan skapar nyfikenhet att lära sig nya saker		98	95	71	
Man får den hjälp och stöd som behövs i skolarbetet		96	97	82	
Får veta vad som krävs av en i de olika ämnena			96		
Får info om kunskapsmål och betygskriterier i de olika ämnena				82	
Man får lära sig att göra saker tillsammans med andra					97

Jämfört med förra året andel barn i förskolan ökat som tycker att de får lära sig nya saker och att det finns roliga saker att leka med. Andelen elever i årskurs 5 och 8 som tycker att skolan skapar nyfikenhet att lära sig nya saker har sjunkit något men omvänt gäller för elever i årskurs 2. Det är något färre elever i årskurs 2 och 8 som upplever att de får hjälp och stöd som behövs i skolarbetet. Andel elever i årskurs 8 har sjunkit som anser att de får information om kunskapsmål och betygskriterier i de olika ämnena.

Förskola: Barnen deltar med glädje, de ställer nyfikna frågor och i barnens lekar upptäcker personalen att barnens fantasi och inlevelse har stimulerats. Vidare konstateras det i förskolornas kvalitetsredovisningar att barnens kompetens när det gäller exempelvis matematik, rörelse och har ökat. En förskola lyfter fram att barnen använder ett mer nyanserat matematiskt språk och de kan göra olika jämförelser i naturen rörande längd och storlek. Barnen som har annat modersmål har ökat sitt ordförråd, språkförståelse och den grammatiska förmågan av det svenska språket. En av förskolorna framhåller att de i barnens lek tydligt ser att barnens språkförståelse utvecklas.

Flera barn vågar också ta till sig rörelser och vågar agera utifrån dessa på annat sätt än tidigare efter att förskolan medvetet satsat på exempelvis ”Mini Röris” och motorikträning.

Skola F-6: Extra satsningar på svenska som andraspråk har gett eleverna bättre ordkunskap och förmåga att kunna uttrycka sig på svenska. Satsningar på matematik och svenska har gett resultat. Även satsningar kring läsinlärning och språkförståelse har gett resultat. Några skolor lyfter fram att arbetet med IUP har medfört att eleverna tydligare börjar förstå och ser sitt lärande. Träning på skrivregler och skrivning har också gett ett positivt resultat.

Nationella prov

Nationella prov genomförs under vårterminen i åk 3, 5 och 9. Syftet med de nationella proven är i huvudsak att:

- stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning
- ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapsmålen nås på skolnivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå.

De nationella proven bidrar också till:

- att konkretisera kursplanernas mål och betygskriterier
- en ökad måluppfyllelse för eleverna

För att det ska vara tydligt för elever, vårdnadshavare och lärare vilka mål som är uppnådda eller inte och vad undervisningen ska fokusera på fortsättningsvis, finns ingen modell för sammanvägning för proven i åk 3 och 5.

Proven inte heller är konstruerade i syfte att jämföra resultaten från ett år till ett annat. Provens svårighetsgrad kan variera mellan åren.

Årskurs 3

Under våren 2010 gjorde eleverna i årskurs 3 nationella prov som testar kunskaper i svenska och svenska som andraspråk samt matematik.

Framförallt är det delprovet om area och volym som en mindre andel klarar kravnivån i matematik och i svenska är det skrivuppgift: att kunna använda sig av stor bokstav, punkt etc. i egna texter.

Det är en stor spridning bland skolorna av andel elever som klarat samtliga delprov, från 38–96 procent i svenska och i matematik från 30 – 96 procent.

	Årskurs 3	
	Andel (%) som klarat samtliga ¹⁴ delprov.	
	Svenska	Matematik
Albanoskolan	54	66
Alléskolan	70	57
Asmundtorps skola	77	81
Dammhagskolan	38	30
Glumslövs skola	77	94
Härslövs skola	82	73
Pilängskolan	50	48
Sandåkerskolan	96	96
Seminarieskolan	71	57
Tallskolan	58	83
Tusenskönan	71	76
Västervångskolan	80	70

¹⁴ Skolverket redovisar andel (%) som har klarat ett eller flera av delproven och en jämförelse blir därför inte möjlig med nationellt resultat.

Årskurs 5

Ämnesproven i årskurs 5 är utvecklade för att ge lärarna möjlighet att pröva elevernas kunskaper mot målen i ämnens kursplaner.

Det är främst i delprovet om längd, area och skala som eleverna inte uppnått kravnivån i matematik. I svenska är det att läsa, förstå linjär text.

	Årskurs 5		
	Andel (%) som klarat samtliga delprov		
	Svenska	Matematik	Engelska
Albanoskolan	57	54	79
Alléskolan	60	57	80
Asmundtorps skola	80	84	80
Dammhagskolan	42	40	26
Glumslövs skola	81	94	84
Härslövs skola	79	50	100
Pilängskolan	18	42	40
Sandåkerskolan	84	82	84
Seminarieskolan	55	48	71
Tusenskönan	92	92	92
Västervångskolan	73	75	81

Det finns stora skillnader mellan skolorna när det gäller andel elever som klarat samtliga delprov. I svenska är det från 18-92 procent, i matematik 40-94 procent och i engelska 26 – 100 procent.

Årskurs 9

Det är i ämnesprovet i engelska som eleverna klarar sig bäst, 9 av 10 når målen. Även i svenska är det en stor andel elever som når målen, 95,4 procent. Det eleverna har svårast för är läsförståelse.

Jämfört med rikssnittet har Landskrona en lägre andel elever som nått målen. Andelen som nått målen i Landskrona liksom i riket har sjunkit jämfört med föregående läsår.

Andel (%) elever som nått målen

	Landskrona				Rikssnitt			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Engelska	90,2	92,9	95,4	93,3	95	96	95,8	95,6
Matematik	70,8	71,8	77,5	69,3	84	84	87	81,8
Svenska	93	93,7	97	90,2	96	97	96,7	94,6
Svenska som andraspråk	73,3	75,6	88,6	71,4	80	84	81,1	75,6

I statistiken ingår endast elever som går i kommunala skolor och de som har deltagit i samtliga delprov i ämnesprovet.

I svenska/svenska som andraspråk och engelska bedöms och betygsätts varje delprov separat.

Resultaten på de olika delarna vägs sedan samman till ett sammanvägt provresultat. För att få ett sammanvägt provresultat ska eleven ha deltagit i samtliga delprov.

I matematik ges inga delprovsbetyg. För att få ett provbetyg i matematik ska eleven ha deltagit i samtliga delprov.

Vårterminen genomfördes nationella prov i NO- ämnena biologi, kemi och fysik. Varje skola har bara genomfört ett av de tre proven.

	Andel (%) som nått målen		
	Biologi	Kemi	Fysik
Dammhagskolan	66,3		
Kunskapsskolan	82,8		
Sandåkerskolan			83,3
Västervångskolan		83,5	
<i>Rikssnitt</i>	<i>89,5</i>	<i>90,7</i>	<i>88,1</i>

Asmundtorps skola har genomfört prov i fysik. Antalet elever totalt på skolan är för få och därför har enbart antalet elever med godkänt redovisats. Det är 35,5 procent som fått godkänt (rikssnitt 53,8 procent).

Relation mellan provbetyg och slutbetyg i årskurs 9

Majoriteten av eleverna får samma slutbetyg som provbetyget. En liten andel får ett lägre slutbetyg. Men en tredjedel av elever får ett högre slutbetyg. Jämfört med riket är det 6-7 procent större andel elever i Landskrona som får det i svenska respektive matematik.

Det skiljer sig en del mellan skolorna. På Dammhagskolan får ca 40 procent högre slutbetyg i svenska respektive matematik jämfört med provbetyget. På Asmundtorps skola skiljer det 22 respektive 25 procent, på Sandåkerskolan 27 respektive 37 procent och på Västervångskolan 17 respektive 30 procent när det gäller dessa ämnen.

Det kan finnas flera förklaringar till att slutbetyget för en elev skiljer sig från provbetyget. Proven är exempelvis inte utformade på ett sådant sätt att de prövar elevens kunskaper mot alla uppställda mål. Lärarna kan ha ett bredare underlag än provresultatet för att bedöma elevernas måluppfyllelse. Skolorna kan även ha genomfört särskilda insatser för de elever som inte fått godkänt på proven. Skillnaderna kan emellertid även bero på variationer i lärarnas bedömning av elevernas kunskaper.

Relation mellan provbetyg och slutbetyg - över tid

De senaste fem åren har provbetygen varit något högre än slutbetygen i Svenska som andraspråk respektive engelska. I matematik har slutbetyget varit något högre. Det har det också varit i svenska förutom år 2008.

Uppnått målen i alla ämnen

Totalt för samtliga skolor i kommunen är det 66,8 procent som nått målen i alla ämnen, varav 66,1 i de kommunala skolorna. I riket (samtliga huvudmän) är det 76,6 procent.

Andel elever som nått målen i alla ämnen har under åren 1999-2010 varierat mellan 61,8 - 76,3 procent. År 2000 har högst andel och år 2004 den lägsta.

Landskrona har totalt lägre andel elever som nått målen jämfört med riket och betydligt lägre i Svenska som andraspråk, modersmål och samhällskunskap. Men ligger däremot något högre i bild och slöjd.

De senaste fyra åren är det genomgående i svenska som andraspråk och i matematik som en lägre andel nått målen.

På Dammhagskolan har ett antal elever fått blockbetyg i SO och NO ämnen.

Dammhagskolan	Av totalt 132 elever har 55 elever blockbetyg i SO	Av totalt 132 elever har 10 elever blockbetyg i NO
	Av 55 har 61,8 procent nått målen	Av 10 har 6 elever nått målen

Nedan redovisas en tabell över andelen elever som nått målen i respektive ämne dels totalt för kommunen och dels andel för respektive skola i kommunen.

Andel (%) elever totalt i Landskrona som nått målen i respektive ämnen, 2010 samt fördelning per skola.

	Riket	Totalt i Landskrona	Asmundtorps skola	Dammhagskolan	Sandåkerskolan	Västervångskolan	Kunskapskolan
Antal elever		438	38	132	79	123	66
Bild	96	97,7	97,4	96,2	100	98,4	97
Engelska	93,8	91,1	97,4	77,3	98,7	96,7	95,5
Hem och konsumentkunskap	95,2	93,2	100	81,1	98,7	98,4	97
Idrott och hälsa	92,6	90,4	86,8	88,6	92,4	93,5	87,9
Matematik	92,1	87,2	94,7	72	97,5	95,1	86,4
Moderna språk, elevens val	95,8	93,1	.	.	.	96,4	..
Moderna språk, språkval	94,7	89,1	95,8	91,5	80	91,3	88,9
Modersmål	97	89,4	.	86,1
Musik	95,1	92,5	94,7	89,4	94,9	94,3	90,9
NO	90,3	83,1	.	60	.	.	86,4
Biologi	91,5	87,8	97,4	73,8	87,3	99,2	.
Fysik	89,8	86,2	94,7	75,4	88,6	92,7	.
Kemi	89,6	85,6	89,5	76,2	83,5	95,1	.
Slöjd	93,6	94,8	97,4	91,7	98,7	94,3	95,5
SO	92,5	80,3	.	61,8	.	.	95,5
Geografi	92,5	93,1	86,8	89,6	97,5	94,3	.
Historia	93,1	93,4	89,5	87	96,2	96,7	.
Religion	92,5	92,7	97,4	83,1	92,4	97,6	.
Samhällskunskap	96,4	89,3	89,5	75,3	93,7	95,1	.
Svenska	96,5	96,4	97,4	92,7	97,4	98,2	97
Svenska som andraspråk	73,3	58,3	.	44,4
Teckenspråk	90
Teknik	94,9	90,2	97,4	77,3	96,2	99,2	87,9

Om resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever, dubbelprickas den. Då visas två prickar (..) istället för utfall. Om data saknas visas en prick (.) istället för utfall. Av totalt 442 elever saknar 4 slutbetyg.

Behöriga till nationellt program i gymnasieskolan

Av samtliga skolor i kommunen liksom för enbart de kommunala skolorna är det 84 procent (riket 88,2 procent) som är behöriga till nationellt program¹⁵.

Det går inte att se någon tydlig tendens över en tioårsperiod när det gäller andel behöriga till nationellt program. Andelen har varierat mellan 78,5 – 84,5 procent. År 2000 hade högst andel och 2004 lägst andel behöriga.

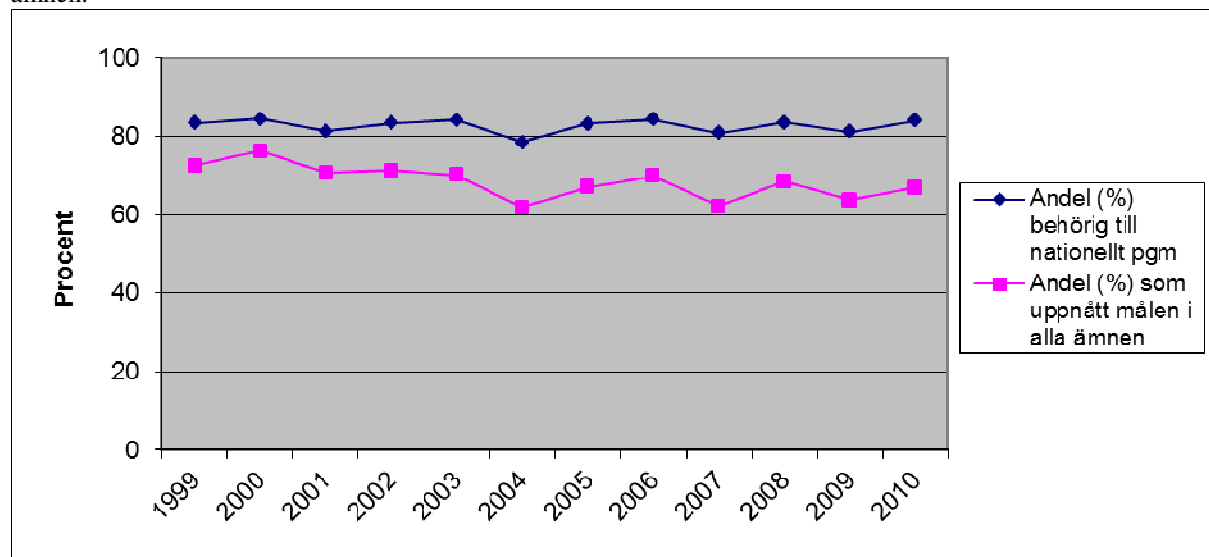
¹⁵ Behörig till ett nationellt program på gymnasieskolan är den som slutfört sista årskursen i grundskolan eller motsvarande och har godkända betyg i svenska alt. svenska som andraspråk, engelska och matematik eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper.

Jämförelse – behöriga till nationellt program och andel som nått målen i alla ämnen

Skillnaden mellan andel behöriga och andel som nått målen i alla ämnen under de senaste tio åren har varierat från 8,2 - 18,6 procentenheter. Den största skillnaden var år 2007 och den minsta 2000. För 2010 är skillnaden 17,2 procent (rikssnitt 11,6 procent).

Jämfört med föregående är det en försumbar minskning i glappet mellan andel behöriga och andel som nått målen i alla ämnen.

Andel (%) elever som nått behörighet till nationellt gymnasieprogram respektive andel som uppnått målen i alla ämnen.

Sommarskola

På Sommarskolan prövade några elever i årskurs 9 för att få betyg mot slutet av perioden. Av de åtta som provade i matematik, nådde godkänt. I svenska var motsvarande siffror en av två och i engelska var det ingen av de fyra som klarade tentamen. Det var 7-8 stycken som anmälde sig för att tentera i engelska, men som efterhand inte gjorde alla de arbetsmoment som krävdes.

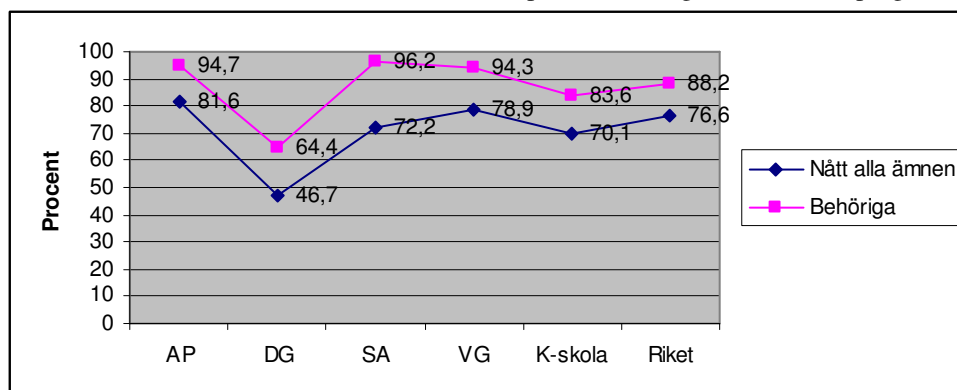
Fördelning per skola – andel som nått målen i alla ämnen respektive andel behörig till nationellt program

Det är en större andel i samtliga skolor som nått målen i kärnämnen (svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik) som ger behörighet till nationellt gymnasieprogram än andel som nått målen i alla ämnen.

Variationen mellan de olika skolorna är 13,1 – 24 procent. Störst skillnad har Sandåkerskolan och minst har Asmundtorps skola när det gäller andelen som nått målen i samtliga ämnen respektive är behöriga till nationellt gymnasieprogram.

Jämfört med förra året har skillnaderna ökat på alla skolor utom på Västervångskolan och Kunskapsskolan.

Andel (%) elever som nått målen i alla ämnen respektive behöriga till nationellt program – per skola, 2010.

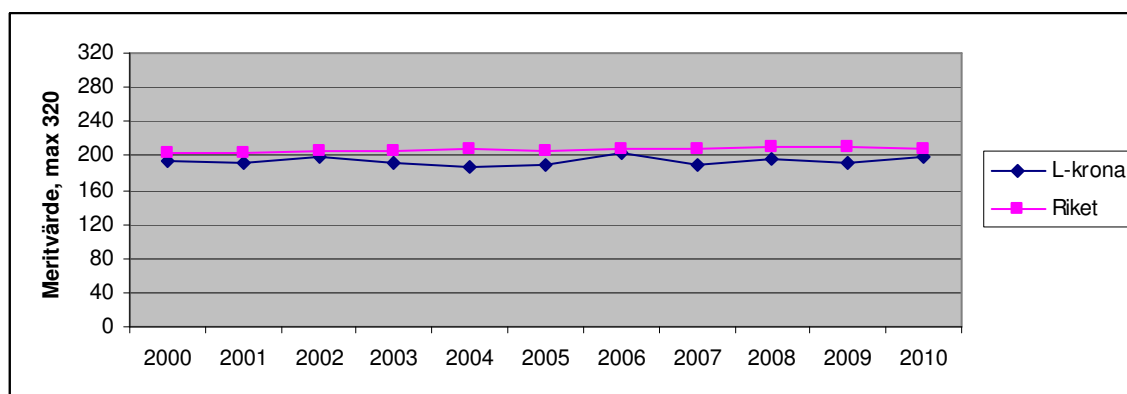
AP = Asmundtorps skola DG = Dammhagskolan
 SA = Sandåkerskolan VG = Västervångskolan K-skola = Kunskapsskolan

Genomsnittligt meritvärde

Det genomsnittliga meritvärdet¹⁶ för årskurs 9 för samtliga skolor i kommunen är 198 och för de kommunala skolorna 193,5. Meritvärdet för riket (samtliga huvudmän) är 208,8.

Meritvärdet har stigit jämfört med föregående år. Under de senaste tio åren har det varierat mellan 187,9 – 202,9 (samtliga skolor i kommunen ingår). Högsta meritvärdet hittills är 2006 (läsåret 05/06) och lägst år 2004 (läsåret 03/04).

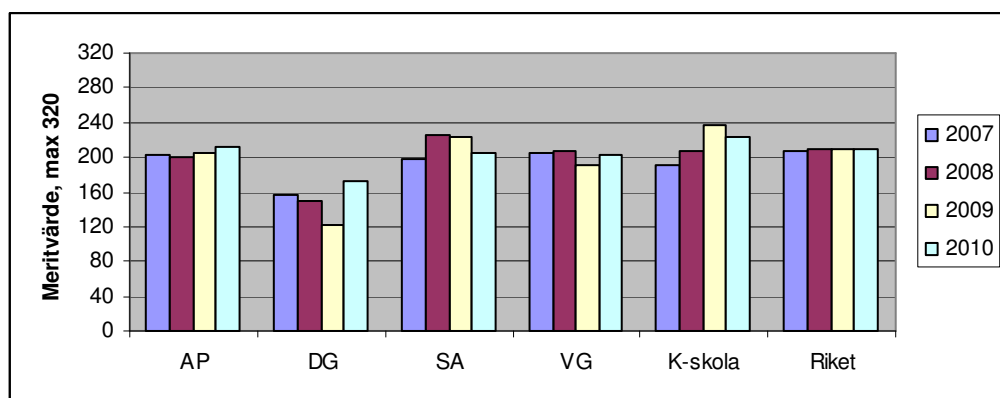
Meritvärdet, totalt för skolorna i Landskrona tiden 2000-2010

¹⁶ **Meritvärde** utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg. Godkänt motsvarar värde 10, Väl godkänt värde 15 och Mycket väl godkänt värde 20. Maximal kan eleven få 320 poäng i meritvärde. I analysen ingår endast elever som fått betyg i ett eller flera ämnen.

Fördelning per skola - Meritvärde över tid

Meritvärdet för respektive skola har varierat under de senaste fyra åren. Asmundtorps skola har minst variationer. Dammhagskolan har vänt en negativ trend.

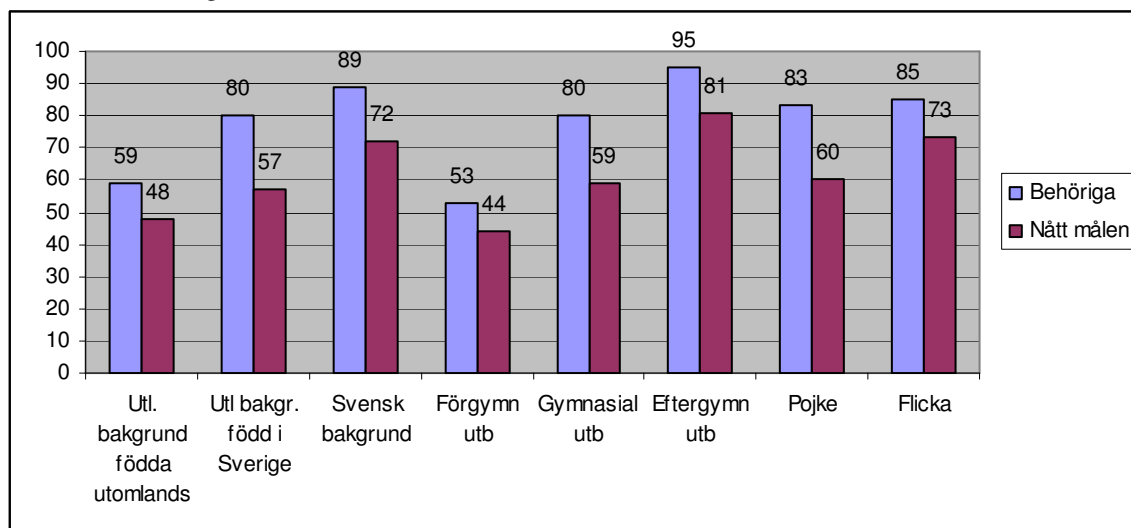

Bakgrundsfaktorer

Av Skolverkets tre bakgrundsfaktorer när de beskriver skolor och skolresultat är föräldrarnas utbildningsnivå den som visat sig ha störst betydelse. Den har större förklaringsvärde än de andra två bakgrundsfaktorerna, etnicitet och kön.

Föräldrarnas utbildningsnivå i relation till elevernas betygsresultat är något som syns tydligt också i Landskrona och framförallt när det gäller att nå målen i alla ämnen.

Andel (%) behörig till nationellt program respektive andel som nått målen i alla ämnen fördelat på etnicitet, föräldrars utbildningsnivå och kön, i Landskrona år 2010.

Jämfört med förra året:

har andelen elever som har **föräldrar med eftergymnasial utbildning**

- *ökat* med 5 procentenheter
- som nått målen i alla ämnen *ökat* med 7 procentenheter

har andelen elever med **svensk bakgrund**

- *ökat* med 9 procentenheter
- som nått målen i alla ämnen *sjunkit* med 2 procentenheter

har andelen elever med **utländsk bakgrund**, födda i Sverige

- *sjunkit* med 6 procentenheter
- som nått målen i alla ämnen *ökat* med 7 procentenheter

har andelen elever med **utländsk bakgrund** födda utomlands

- *sjunkit* med 3 procentenheter
- som nått målen i alla ämnen *ökat* med 7 procentenheter

Bakgrundsfaktorer - Fördelning per skola

När det gäller andel elever med utländsk bakgrund och föräldrars sammanvägda utbildningsnivå varierar detta en hel del mellan skolorna i kommunen. På Dammhagskolan är drygt hälften av eleverna födda utomlands och föräldrarnas utbildningsnivå är den lägsta. Asmundstorps skola har inga elever födda utomlands.

Andel (%) pojkar, andel elever med utländsk bakgrund, föräldrars sammanvägda utbildningsnivå

	Andel pojkar	Andel elever med utländsk bakgrund		Föräldrars sammanvägda utbildningsnivå
		födda utomlands	födda i Sverige	
Asmundstorps skola	34	0	3	2,08
Dammhagskolan	55	27	36	1,86
Sandåkerskolan	47	5	0	2,22
Västervångskolan	59	7	7	2,28
Kunskapsskolan	53	12	8	2,15
<i>Rikssnitt</i>	<i>51</i>	<i>7</i>	<i>9</i>	<i>2,21</i>

Betygsresultatet redovisat per skola visar tydligt att föräldrarnas utbildningsnivå har betydelse.

På Dammhagskolan är andel elever med svensk bakgrund något lägre som når målen jämfört med dem som har en utländsk bakgrund, födda i Sverige.

Andel (%) elever som **nått målen i alla ämnen, fördelat per skola** och per utländsk bakgrund/födda utomlands, utländsk bakgrund/född i Sverige respektive föräldrar med förgymnasial utbildning, gymnasial utbildning samt eftergymnasial utbildning.

	Utl. bakgrund, födda utomlands	Utl. bakgrund, födda i Sverige	Svensk bakgrund	Förgymn.utb	Gymnasial utb	Eftergymn utb
AP	.	.	84	.	70	100
DG	39	50	49	..	40	69
SA	.	..	71	..	63	80
VG	81	..	71	86
K-skolan	71	..	70	73

Om resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever, dubbelprickas den. Då visas två prickar (..) istället för utfall. Om data saknas visas en prick (.) istället för utfall.

Fördelning per skola - Statistiskt beräknat betygsvärde

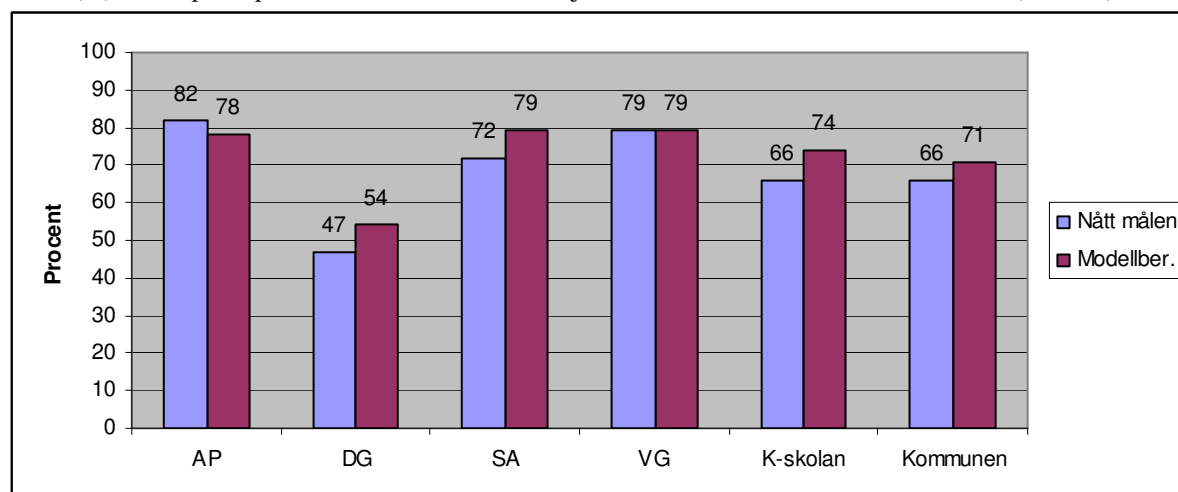
Förutom det faktiska betygsvärdet visar även Skolverket ett betygsvärde (SALSA) utifrån en modell som beskriver samvariationen mellan elevernas resultat och bakgrundsfaktorer. SALSA anger ett beräknat värde där hänsyn har tagits till föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå, andel pojkar, andel elever födda utomlands samt andel elever födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands.

Modellens begränsningar innebär att de beräknade värdena inte ska användas för rangordning av skolorna. Resultaten på skolnivå grundas på en modell som inkluderar både elever i kommunala och fristående skolor. Medan resultatet för kommunen jämförs i en modell med övriga kommuner med enbart elever i kommunala skolor.

SALSA-värdet ska tolkas med försiktighet. Det är i huvudsak andra faktorer än elevernas bakgrundsvariabler som kan förklara vilka resultat de uppnår. Skolans insatser har större betydelse än elevernas bakgrund för vilka resultat eleverna uppnår.

SALSA visar att Asmundtorps skola har högre andel elever som nått målen i alla ämnen än vad som beräknats. Förutom Västervångskolan som ligger på samma värde som det beräknade har övriga skolor ett lägre faktiskt värde än det beräknade.

Andel (%) elever på respektive skola som nått målen jämfört med det modellberäknade värdet (SALSA)

Jämförelse med andra kommuner

Landskrona har jämfört med Västervik och Trelleborg¹⁷ samt riket lägre andel som nått målen i alla ämnen, lägre meritvärde och lägre andel som är behöriga. Dessutom har Landskrona störst glapp mellan andel som nått målen i alla ämnen respektive andel behöriga. Vidare har Landskrona också betydligt större spridning av betygsresultat mellan skolorna.

Botkyrka kommun har bland de 290 kommunerna högst andel elever med utländsk bakgrund, födda utomlands 17 procent (Landskrona 13 procent) och andel födda i Sverige 34 procent (Landskrona 15 procent). Föräldrarnas utbildningsnivå är lägre än i Landskrona. Botkyrka har högre totalt betygsresultat än Landskrona men spridningen mellan kommunens skolor är avsevärt större.

Resultat andel (%) elever som nått målen i alla ämnen, meritvärde och andel behöriga – spridning mellan skolorna - jämförbara kommuner. I tabellen ingår samtliga skolor i kommunen.

	Andel som nått målen i alla ämnen	Spridning mellan skolor i kommunen	Meritvärde	Spridning mellan skolorna i kommunen	Andel behöriga	Spridning mellan skolorna i kommunen	Föräldrars sammanvägda utbildn.nivå
Landskrona	66,8	46,7 - 81,6	198,0	173,7 – 223,3	84	64,4 – 96,2	2,1
Västervik	76,1	63,1 – 81,1	200,5	181,7 – 206,8	86,4	78,5 - 90,2	2,14
Trelleborg	75,5	63,8 – 88,7	205,2	197,6 – 220,4	87,4	81,0 – 95,8	2,07
Botkyrka	73,1	25 - 94,4	201,5	139,1 – 239,8	86,1	54,4 – 98,6	1,97
<i>Rikssnitt</i>	<i>76,6</i>		<i>208,8</i>		<i>88,2</i>		<i>2,21</i>

¹⁷ Ett par kommuner som är mest lika Landskrona efter en ihopvägning av bakgrunds variablerna SALSA , folkmängd, standardkostnad och medelnettoinkomst, enligt Öppna jämförelser 2009 av Sveriges Kommuner och Landsting.

Betyg – Mycket väl godkänt

Landskrona ligger något över riket med andel Mycket väl godkänt (MVG) i ämnena geografi, svenska och religion.

Betydligt lägre än riket är andel elever som har MVG i modersmål respektive moderna språk, elevens val.

Andel (%) elever i åk 9 som fått betyget MVG vårterminen 2010.

	Riket	L-krona	AP	DG	SA	VG	K-skolan
Ämne	MVG	MVG	MVG	MVG	MVG	MVG	MVG
Bild	19,8	18	31,6	11,4	15,2	13,8	34,8
Engelska	20,5	16,6	15,8	10,6	19	15,4	27,3
Hem och konsumentkunskap	22,1	22,1	15,8	16,7	13,9	20,3	50
Idrott och hälsa	25,4	18,9	13,2	15,9	12,7	15,4	42,4
Matematik	14,2	8,7	21,1	6,8	5,1	5,7	15,2
Moderna språk, elevens val	38,5	20,7	.	.	.	21,4	..
Moderna språk, språkval	22,5	19	29,2	14,9	15,6	21,7	16,7
Modersmål	44,4	25,5	.	25
Musik	19,8	16,9	42,1	9,8	8,9	13,8	31,8
NO	15,8	26	.	0	.	.	30,3
Biologi	16,1	15,5	23,7	18,9	7,6	14,6	.
Fysik	13,7	10,8	26,3	8,2	3,8	13	.
Kemi	13,1	10,8	21,1	12,3	5,1	9,8	.
Slöjd	19,8	18,9	31,6	14,4	19	23,6	12,1
SO	20,6	18,9	.	0	.	.	34,8
Geografi	15,2	18,9	15,8	27,3	12,7	18,7	.
Historia	17,9	16,1	10,5	20,8	13,9	16,3	.
Religion	17,1	19,9	15,8	23,4	16,5	21,1	.
Samhällskunskap	16,1	17,7	15,8	20,8	15,2	17,9	.
Svenska	15,4	18,2	10,5	18,8	14,5	9,6	40,9
Svenska som andraspråk	4,4	2,1	.	0
Teckenspråk	26,2
Teknik	13,5	13,7	18,4	10,6	5,1	11,4	31,8

Om resultatuppgiften baseras på färre än 10 elever, dubbelprickas den. Då visas två prickar (..) istället för utfall.

Om data saknas visas en prick (.) istället för utfall.

Resursskolorna

För samtliga elever på Oasen har skolarbetet förbättrats. En elev på Parkskolan har återgått till vanlig klass och två påbörjade en återgång innan sommarlovet. Tre elever på Villan har blivit utskrivna, en elev har slussats tillbaka till ordinarie klass i grundskolan och två har omplacerats.

Obligatoriska särskolan

Särskolan har individuella mål som sätts utifrån varje elevs förmåga, intresse och behov. Utvärdering sker varje termin vid utvecklingssamtal som också dokumenteras. I grundsärskolan är alla elever, som begärt att få betyg, godkända i alla ämnen. Några elever har även fått grundskolebetyg i några ämnen. Ett par elever har valt att få intyg istället för betyg. De har inte nått alla mål men är på väg att nå målen i vissa ämnen. Alla elever i årskurs 5 har nått alla mål i samtliga ämnen. I träningskolan har tre elever slutat. För dem skiljer sig måluppfyllelsen på grund av elevernas olika förutsättningar.

Inflytande och ansvar

Resultatet av Kvalitetsenkäten visar att majoriteten av barnen och eleverna tycker att de har inflytande när det rör att få vara med och bestämma vad man ska göra (förskola och fritidshem), påverka arbetssätt och innehåll samt få veta i utvecklingssamtalet hur det går (skola).

Andel barn (%) som svarat alltid/ofta/ibland respektive andel elever som svarat att det stämmer mycket bra/ganska bra på nedanstående påståenden.

	Förskola	skolår 2	skolår 5	skolår 8	F-hem
Inflytande och ansvar					
Får vara med och bestämma vad man ska göra	94				97
Man kan påverka arbetssätt och innehåll		92	90	59	
Får i utvecklingssamtalet veta hur det går		99	99	92	

Jämfört med föregående år har andelen barn i förskolan ökat som upplever att de har inflytande. Likaså för elever i årkurs 2 och 5 samt barn på fritidshemmen. Däremot är det färre som tycker så bland elever i årkurs 8.

Förskola: Förskolorna lyfter fram att de kan se tydliga resultat av arbetet när det gäller demokratiska värderingar. Barnen visar ökande insikter i att det finns möjlighet att kunna påverka leken och olika aktiviteter. De visar också ökad förmåga att hävda sin rätt och även i att förstå andras. Men några förskolor påpekar också att det finns mer att göra kring detta.

Skola: Det konstateras att elevernas delaktighet i undervisningen behöver utvecklas. Vidare bör skolorna utveckla en strategi för hur elevernas inflytande ska fungera genom skolåren. Elevrådet har utvecklats på ett mycket positivt sätt konstaterar emellertid en skola. Det finns på en skola en tjej- och killgrupp som arbetar med värdegrund och demokratifrågor.

Några förskolor och skolor påpekar att begreppet inflytande behöver förklaras likaså att det finns brister i kunskaper kring vad man kan förvänta sig att eleven kan ha inflytande över.

Sim- och livräddningsundervisning

Det är en klar majoritet av eleverna i årskurs 5 som klarat målet att bli a simma 200 meter, varav 50 meter på rygg, ha god vattenvana och vara trygg i vattnet.¹⁸

Albanoskolan	92 %
Alléskolan	97 %
Asmundtorps skola	100 %
Dammhagskolan	64 %
Glumslövs skola	98 %
Härslövs skola	100 %
Pilängskolan	54 %
Sandåkerskolan	97 %
Tusenskönan	100 %
Uranienborgs skola	100 %
Västervångskolan	91 %

Skolverket redovisar i december 2010, utifrån en enkätstudie som riktats till idrottslärare i Sverige, att det är över 8 procent av eleverna i årskurs 5 som inte når kursplanens mål i simning. De vanligaste skälen till att barnen inte kan simma är rädsla för vatten och kulturella orsaker. Det som förenar dessa orsaker menar Skolverket är elevernas ovana vid vatten.

Ogiltig frånvaro och sen ankomst

Ogiltig frånvaro läsåret 09/10

När det gäller totalt antal timmar **ogiltig frånvaro**¹⁹ har den ökat jämfört med förra läsåret. Även antalet elever har ökat. Antal elever i åk 9 har en mindre ökning jämfört med övriga årskurser. På några av skolorna har antalet timmar med ogiltig frånvaro sjunkit betydligt medan den på några har ökat en del. Det är framförallt elever i årskurs 8 och 9 som har hög ogiltig frånvaro.

	Antal elever	Antal timmar
Skolår 6	145	986
Skolår 7	350	5116
Skolår 8	412	6525
Skolår 9	416	9629

Det kan vara en enskild elev som står för hög frånvaro. Vidare finns elever som haft en sporadisk skolgång och som kan stå för en stor del av frånvaron på en skola.

¹⁸Enligt beslut Barn- och ungdomsnämnden 2007-04-04 §53 (Handlingsplan för sim- och livräddningsundervisning) ska detta redovisas i kommunens kvalitetsredovisning.

¹⁹ Enligt Policydokument 2007-11-06 §122 baserad på Barn- och ungdomsnämndens Handlingsprogram för värdegrundsarbete (§39/06) samt Rutiner vid elevs frånvaro ska enheternas sammanställning av ogiltig frånvaro för årskurs 6-9 lämnas in till Barn- och ungdomsförvaltningens kansli och redogöras i Kvalitetsredovisningen.

Sen ankomst läsåret 09/10

När det gäller totalt antal timmar med **sen ankomst** har den ökat jämfört med föregående år. I åk 9 är det emellertid endast en liten ökning. Antalet elever med sen ankomst har däremot minskat. Det är främst elever i åk 7- 9 som står för sen ankomst.

	Antal elever	Antal timmar
Skolår 6	205	217
Skolår 7	324	927
Skolår 8	372	627
Skolår 9	356	744

Det kan vara vissa elever som ständigt har sen ankomst medan andra endast kommer sent enstaka tillfällen. En del sen ankomst kan vara första timmen på morgonen eller efter rast/håltimme eller att eleverna försovit sig. Ibland beror den sena ankomsten på vuxnas frånvaro och eleven får själv ta ansvar för att komma till skolan som då har en regelbunden kontakt med föräldrar.

Generellt ökar både antal timmar och antal elever med ogiltig frånvaro och sen ankomst på vårterminen.

Vid hög frånvaro som vidimerats av förälder blir elev och förälder kallad till skolhälsovården för utredning och samtal. Bedömer skolan att det finns andra orsaker som exempelvis kränkning eller mobbning kan kurator tillsammans med handledare planera åtgärder. Eleven diskuteras i arbetslag och elevvårdsteam. Anmälan kan även göras till sociala myndigheter eller man förmedlar kontakt med ex. familjeenheten för stödinsatser. Elevvårdskonferens, anpassad studiegång och åtgärdsprogram är andra åtgärder. När elevs frånvaro inte är anmäld tar klassföreståndare/handledare kontakt med vårdnadshavare.

På skolorna finns någon personal som går runt i klassrummen på morgonen för att samla in och registrera frånvaro. De elever som inte är närvarande och förhandsanmälda som frånvarande blir rapporterade till vårdnadshavare.

Skolorna har varierade rutiner för registrering av ogiltig frånvaro. Noteras bör även att skolorna lämnar in separata rapporter för varje termin vilket kan medföra att samma elev är räknad flera gånger på ett läsår.

På Sandåkerskolan och Västervångskolan började man under höstterminen lägga in frånvaro i Familjeportalen. Detta har medfört en ökad registrering av ogiltig frånvaro. Detta beror bl a på att om föräldrar anmäler elevs sjukdom dag 1 men inte dag 2 osv. så medför det att ogiltig frånvaro registreras för dag 2, dag 3 osv. Det nya systemet har även för Västervångskolan medfört att sen ankomst och ogiltig frånvaro har lagts samman för åk 9 under vårterminen.

Flickor och pojkar

Resultatet av Kvalitetsenkäten visar att det generellt är en större andel pojkar än flickor som lämnat svar i positiv riktning. Pojkar i åk 2 och 8 upplever exempelvis i högre grad arbetsro än flickor.

Pojkarna är något mindre positiva i sina svar på frågan om inflytande, att kunna påverka arbetssätt och innehåll och att få veta hur det går för dem i utvecklingssamtalet.

Flickor framförallt i åk 8 är mindre positiva i sina svar än pojkar kring att man i skolan får stöd och hjälp samt får veta vad som krävs av dem i olika ämnen.

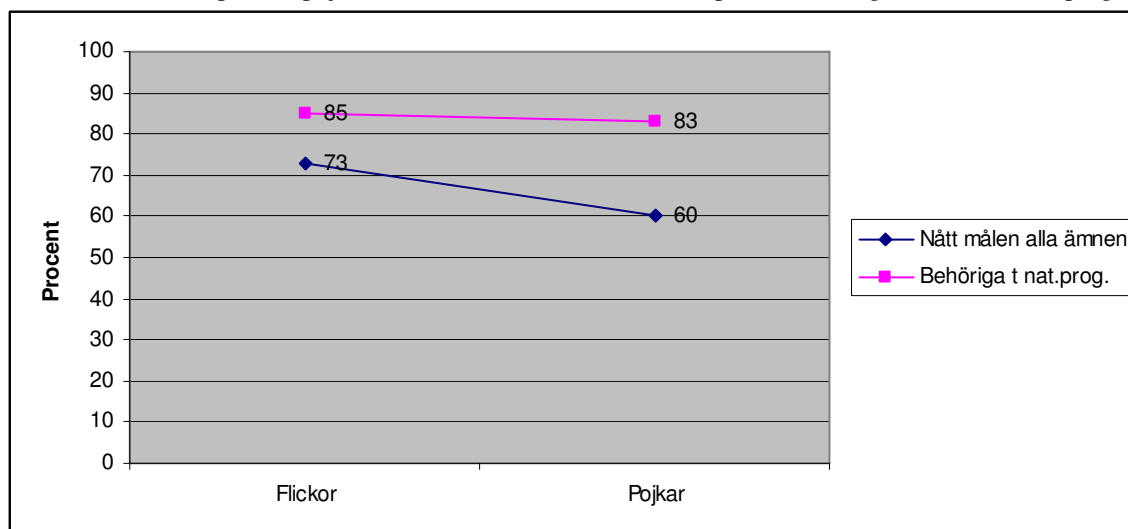
Minst skillnad i pojkar och flickors svar finns i åk 5.

Behöriga till nationellt program – nått målen i alla ämnen

Fler flickor än pojkar är behöriga till nationellt program respektive uppnått målen i alla ämnen.

Det är en betydligt större glapp för pojkarna än för flickorna mellan att nå behörighet dvs. få minst godkänt i tre betyg och nått målen i alla ämnen.

Andel (5) flickor respektive pojkar som nått målen i alla ämnen respektive behörighet till nationellt program

Flickor når måluppfyllelse i högre grad än pojkar i alla ämnen utom i Idrott och hälsa. Drygt 1 procent fler pojkar än flickor når måluppfyllelse.

Den största skillnaden mellan pojkar och flickor i respektive ämne är i svenska som andraspråk och moderna språk, språkval.

Respektive skola

Det är fler pojkar än flickor som når behörighet och når målen i alla ämnen på Asmundtorps skola. Det omvända gäller för övriga skolorna.

Det skiljer 27,1 mellan pojkar (184,6) och flickor (211,7) i meritvärde. Förra året var skillnaden 27,8.

Respektive skola

Lägst skillnad mellan flickor och pojkar när det gäller meritvärde har Västervångskolan och störst har Kunskapsskolan.

Betyg - MVG

Flickor har totalt högre andel MVG än pojkar i alla ämnen utom i ämnet Idrott och hälsa.

Jämfört med riket har flickorna i Landskrona högre andel som fått MVG framförallt i NO-block, geografi och samhällskunskap. Lägre än riket i modersmål, idrott - och hälsa samt moderna språk/språkval.

Jämfört med riket har pojkar i Landskrona något högre andel som fått MVG i religion, historia och samhällskunskap. Lägre än riket i modersmål, musik och matematik.

Betyg - MVG	Flickor		Pojkar	
	Riket	L-krona	Riket	L-krona
Ämne				
Bild	30,8	28,7	9,2	7,6
Engelska	23,0	19	18,0	14,3
Hem- och konsumentkunskap	33,5	32,9	11,2	11,7
Idrott och hälsa	21,7	13	28,9	24,7
Matematik	15,2	11,1	13,2	6,3
Moderna språk/elevens val	45,6	..	28,8	..
Moderna språk/språkval	28,2	22,3	15,8	15
Modersmål	50,5	34,6	37,4	14,3
Musik	24,2	27,3	15,6	6,7
NO	18,7	40	12,9	6,3
Biologi	20,7	23,4	11,7	8,4
Fysik	15,1	14	12,5	7,9
Kemi	15,5	14,6	10,7	7,3
SO	25,4	25,5	15,8	12,6
Geografi	19,8	32,2	10,9	6,3
Historia	21,6	22,3	14,4	15,6
Religion	23,4	19,7	11,1	12,5
Samhällskunskap	20,4	26,8	12,0	13,1
Slöjd	25,4	20,4	14,4	15
Svenska	23,1	28,4	7,8	7,4
Svenska som andraspråk	6,1	6,7	2,9	0
Teckenspråk	33,5	.	15,5	.
Teknik	15,7	19	11,9	8,5

Störst skillnad mellan flickor och pojkars MVG - betyg är i blocket NO, geografi och hem- och konsumentkunskap.

Respektive skola

Kunskapsskolan har generellt störst skillnader mellan flickor och pojkar i att nå målen i respektive ämne och störst skillnad är i Hem- och kunskapskunskap. Drygt 50 procent fler flickor än pojkar når målen. I Asmundtorps skola är det 40 procent fler flickor än pojkar som når målen i musik. På Sandåkerskolan når drygt 28 procent fler flickor än pojkar målen i bild och på Västervångskolan är det drygt 27 procent fler flickor som når målen i slöjd. Det är 19 procent fler flickor än pojkar som når målen i biologi på Dammhagskolan.

Elever med utländsk bakgrund

Det är 125 elever (28 procent) av 442 elever som har utländsk bakgrund.

Av de 71 elever totalt som inte nått målen för behörighet är det 37 som har utländsk bakgrund, varav 25 pojkar och 12 flickor. Det är framförallt i matematik som eleverna inte nått målen.

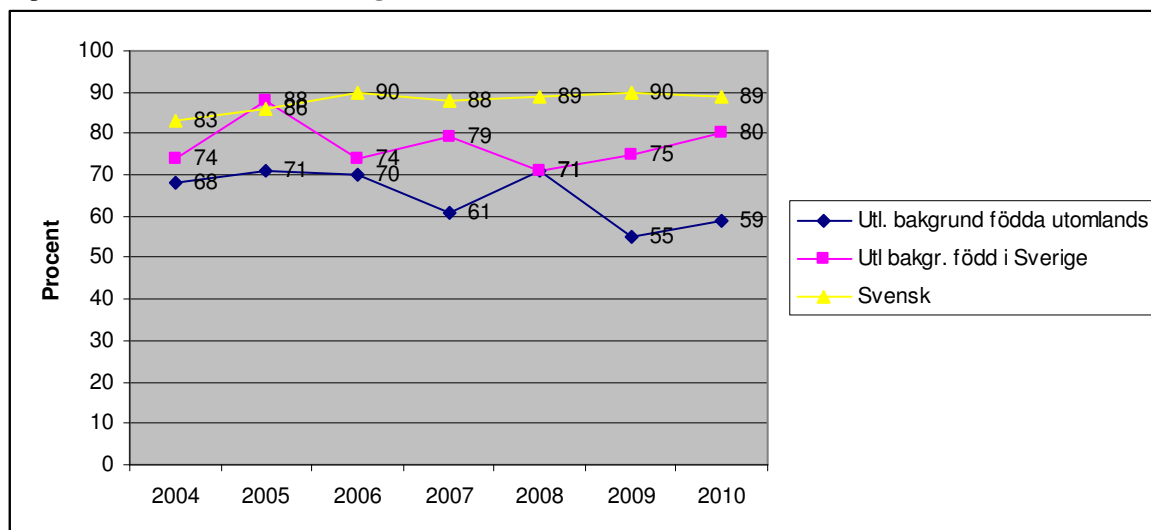
Flickor med utländsk bakgrund har ett högre meritvärde (208,8) än pojkar med utländsk bakgrund (162,1).

Det är 47 elever som läst modersmål, varav 89,4 procent har uppnått målen. Det är större andel pojkar än flickor som inte uppnått målen.

48 elever har läst svenska som andraspråk, varav 58,3 procent har uppnått målen. Det är en större andel pojkar än flickor som inte uppnått målen.

Elever med utländsk bakgrund är ingen homogen grupp. Resultaten i skolan hänger samman när eleven kommer till Sverige i förhållande till skolstarten, från vilket land inom eller utanför EU/EFTA, om man kommer från krigszoner eller inte gått i skolan alls. Men också föräldrarnas socioekonomiska bakgrund, vad de har för utbildning och kulturellt kapital.

Andel (%) elever i Landskrona med utländsk bakgrund/födda utomlands, utländsk bakgrund/födda i Sverige respektive svensk som **nått behörighet** åren 2004 – 2010

Över tid har andel som når behörighet varierat en hel del, framförallt när det gäller elever med utländsk bakgrund, födda utomlands.

Samverkan med hemmet

Generellt visar Kvalitetsenkätens resultat att majoriteten av de vårdnadshavare som besvarat enkäten instämmer i de positiva påståendena kring det som rör normer och värden (ex. trygghet, arbetsro, arbete mot mobbning/kränkning), utveckling och lärande/kunskaper (ex. skolan skapar lust att lära, får hjälp och stöd, får veta vad som krävs) samt inflytande och ansvar (ex. påverka arbetssätt och innehåll, vara med och bestämma vad man ska göra).

Majoriteten av vårdnadshavarna kan tänka sig att rekommendera sitt barns förskola, skola och fritidshem. I takt med ökad ålder hos barnen sjunker emellertid andelen positiva vårdnadshavare.

En majoritet av de vårdnadshavare som besvarat enkäten anser att de i utvecklingssamtalet får veta hur deras barn utvecklas.

Vid föräldramöten på förskolor och skolor har det varit en större uppslutning av föräldrar när barnen/eleverna medverkat.

Förskola: Gensvar vid hämtning och lämning och vid utvecklingssamtal visar måluppfyllelse.

Åtgärder enligt kvalitetsredovisning 2009

Förbättringsområden i 2009 års kvalitetsredovisning	Vad som hänt under 2010
<p>En organisationsöversyn har planerats utifrån de behov som framkommit när gäller stöd till verksamheterna. Den har fokus på verksamheten dvs förskola och skola bildar var sin gren.</p> <p>Syftet är att tid ska frigöras för rektor att utöva det pedagogiska ledarskapet genom olika stödfunktioner. Rektorer ska även få ökat ansvar och ökade befogenheter genom direkt delegation. Den nya organisationen ska träda i kraft 2009-07-01.</p>	<p>Den nya organisationen har trätt i kraft.</p>
<p>Samtliga verksamheter kommer under våren 2010 börja använda Qualis som är ett kvalitetssäkringssystem.</p>	<p>Kvalitetssäkringssystemet Qualis har under året använts i uppföljningsarbetet. Barn-/elev-, föräldra- och personalenkäter har genomförts och enheterna har i sitt uppföljnings- och utvärderingsarbete bl a använt sig av systemets självskattningar.</p>
<p>Kommunens värdegrunds policy BRA (Bemötande, Resultat och Ansvar) ska konkretiseras i organisationen.</p>	<p>Värdegrundsarbetet som ständigt pågår vid våra enheter, har haft sin utgångspunkt i kommunens värdegrundspolicy BRA, kommunens Skolplan och de nationella styrdokumentet.</p>
<p>Genom införande av Familjeportalen - Dexter kommer frånvarostatistiken att säkerställas. Systemet kommer även att underlätta kommunikationen mellan förskola och hem respektive skola och hem.</p>	<p>Familjeportalen har testats av några ”piloteheter” och planeras tas i bruk fullt ut hösten 2011.</p> <p>Vårdnadshavare kan bl a ansöka om barnomsorgsplats, se fakturor samt ändra schema.</p>
<p>Förskolan behöver bättre system för uppföljning och utvärdering som är tydligt relaterade till läroplanens mål. Kvalitetssystemet Qualis kommer att vara en del i detta.</p>	<p>Kvalitetssäkringssystemet Qualis har under året använts av förskolan och dess utgångspunkt är läroplanens mål.</p>
<p>Observationer, tester och screening i läs- och skrivutveckling och matematik görs regelbundet i förskolor och skolor. I kvalitetsredovisningarna saknas emellertid i allmänhet fortfarande djupare analyser av resultaten och konsekvensanalyser i synnerhet med avseende på verksamhetens</p>	<p>Observationer, tester och andra uppföljningssystem används regelbundet på enhetsnivå.</p> <p>Resultaten och analyser av dessa med fokus på vad verksamheten ska göra för att underlätta förekommer fortfarande sparsamt i enheternas kvalitetsredovisningar.</p>

<p>arbete och undervisningens inriktning och karaktär. Det saknas i hög grad beskrivningar av insatser som gäller uppföljning och utvärdering, likaså utvärdering av vilket arbetssätt som ger de bästa effekterna. Detta behöver utvecklas.</p> <p>Andelen elever behöriga till nationellt program på gymnasiet måste öka men även andelen som når målen i alla ämnen. Likaså måste andelen som får betygen VG och MVG (meritvärdet) öka. Skillnaderna mellan skolornas måluppfyllelse bör minska så att det blir tydligt att kommunen verkligen erbjuder en likvärdig utbildning. Även de relativt stora skillnaderna mellan flickors och pojkars betyg behöver diskuteras och följas upp. Likaså behöver diskussion föras om arbetet i skolan kanske behöver förändras med anledning av de stora skillnaderna.</p> <p>I betygsresultatet framkommer en spretighet både mellan olika ämnen och mellan de olika skolorna. Detta bör beaktas i det pågående arbetet för likvärdig bedömning. I syfte att skapa en likvärdig bedömning av elevernas resultat, har en gemensam kompetensutvecklingsinsats påbörjats för pedagoger och skolledare.</p> <p>Under våren 2009 har ett arbete påbörjats i syfte att ta fram en Verktygslåda för högre måluppfyllelse. Fokus ligger på nedanstående områden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunskaper och färdigheter <ul style="list-style-type: none"> – Matematikutveckling – Språkutveckling • Trygghet och trivsel • Metoder, arbetssätt och lärarroll • Inflytande och delaktighet • Föräldrainflytande • Rutiner för mottagande/överlämnande av barn och elever mellan olika enheter och verksamhetsformer • Rektors roll i det pedagogiska utvecklingsarbetet • Omvärlden 	<p>Även på kommunövergripande nivå behöver detta förbättras.</p> <p>Andelen har ökat från 63,7 till 66,8 procent som uppnått målen i alla ämnen.</p> <p>Behöriga har ökat från 81,2 till 84 procent.</p> <p>Meritvärdet har ökat från 191,4 till 198.</p> <p>Det är fortfarande stora skillnader mellan skolornas betygsresultat.</p> <p>Flickorna har fortfarande betydligt högre resultat än pojkarna.</p> <p>Under året har ett nätverk fungerat med fokus på diskussioner om processen kring arbetet med Individuella Utvecklingsplaner; pedagogisk planering, skriftliga omdömen, utvecklingssamtal och framtagande av den individuella utvecklingsplanen. Syftet med nätverket har varit att inspirera och sprida goda exempel samt att föra pedagogiska diskussioner för att främja en likvärdig bedömning.</p> <p>”Verktygslådan för högre måluppfyllelse” har konkretiserats under året.</p> <p>Några enheter har tagit del av den statliga Matematiksatsningen, våra matematikutvecklare och läsveteraner har bedrivit studiecirkel och kurser.</p> <p>I arbetet med att revidera likabehandlingsplanerna har trygghets- och trivselfrågor varit i fokus. Rutiner för mottagande/överlämnande av barn och elever mellan olika enheter och verksamhetsformer har tagits fram. Rektors roll i det pedagogiska utvecklingsarbetet har stärkts i den nya organisationen och detta kommer att få</p>
--	---

<p>Studier visar att det finns indikatorer på att den pedagogiska miljön när det gäller förmågan att anpassa sitt innehåll och arbetssätt efter de sociala och kulturella omgivningsförhållandena spelar roll. Detta är något som vi bör lyfta fram i det pedagogiska planeringsarbetet.</p> <p>Det kommer även att tas fram en långsiktig plan för högre måluppfyllelse för åren 2010 - 2012. Denna innehåller bl a kompetensutvecklingsinsatser för skolledare och pedagoger. Vidare ska en ny skola starta för högre årskurser "Junior College" i samverkan med gymnasieskolan med inriktning mot vård och omsorg respektive teknik. Även Lovskola för skolår 3, 5, 8 och 9 ska erbjudas.</p> <p>Kommunen har som huvudman ansvar för att alla barn i Landskronas fritidshem, oavsett placering, erbjuds en verksamhet av hög och jämn kvalitet. Skolinspektionens granskning visar emellertid att det finns stora variationer mellan fritidshemmen, särskilt när det gäller pedagogisk medvetenhet och i vilken mån barnen erbjuds en meningsfull och utvecklande fritid. En fortbildningsinsats är planerad för personal på fritidshem under hösten 2010.</p>	<p>betydelse i det kommande arbetet kring nya läroplaner.</p> <p>Åtgärder, se ovan "Verktygslådan"</p> <p>En långsiktig plan för högre måluppfyllelse har tagits fram. Den innehåller exempelvis kompetensutvecklingsinsatser möjlighet till ändrade arbetstider för lärare.</p> <p>Junior College har startat. Lov- och sommarskola har bedrivits för åk 3,5,8 och 9.</p> <p>Elever i åk 3, 5, 8 och 9 erbjuds att, förmiddagar under vårvinterlovet (vecka 8), få undervisning i svenska, svenska som andraspråk, matematik eller engelska. Man kan välja ett ämne och elever i åk 3 och 5 kan välja mellan svenska/SvA och matematik, medan elever i åk 8 och 9 även kan välja engelska. Undervisningen pågår mellan 9.00 – 12.00.</p> <p>En fortbildningsinsats för personal på fritidshem har genomförts under året.</p>
--	---

Reflektioner

Kommunen som huvudman har ansvar för att ge en likvärdig verksamhet. En del i detta har varit genomförandet av en kvalitetsenkät till barn, elever och vårdnadshavare för att fånga hur verksamheternas arbete utifrån läroplanens mål och riktlinjer uppfattas av barn, elever och vårdnadshavare. Ett arbete med en "Verktygslåda" för högre måluppfyllelse där nätverk fokuserat på exempelvis likvärdig bedömning av elevernas resultat samt arbete med Individuella utvecklingsplaner har startats. Vidare har olika rutiner tagits fram bl a för mottagande/överlämnande av barn och elever mellan olika enheter och verksamhetsformer. Dessutom har olika stödunderlag tagits fram för verksamheternas arbete bl a när det gäller arbetet med likabehandlingsplaner.

Skolan är ett av de fem prioriterade områdena i kommunen och Barn- och ungdomsnämnden har fått resurser genom att en tredjedel av kommunens budget avsatts till detta område. Stöd har getts genom exempelvis en satsning på en tvåårig ledarutbildning för samtliga rektorer och deras chefer. Likaså har kommunövergripande utbildningsinsatser genomförts för att höja personalens kompetens. Fler pedagoger inom förskola, skola och fritidshem har anställts som har en pedagogisk examen.

Utifrån resultatet av Kvalitetsenkäten kan slutsatsen dras att förskola och fritidshem arbetar i riktning mot mål som rör normer och värden, utveckling och lärande/kunskaper samt inflytande och ansvar. När det gäller skolan kan slutsatsen dras att där arbetar man både i riktning mot strävansmål samt mål att uppnå.

Verksamheternas redovisning av arbetet i verksamheten ger i det stora hela en bra bild över det som gjorts och i många fall tydliga kopplingar till uppdraget. Däremot saknas det i flertalet analyser och kopplingar mellan insats och arbete som är tydligt kopplat till mål - resultat som är tydligt kopplat till detta – åtgärd som är tydligt kopplade till högre måluppfyllelse – utvärdering.

Men det finns emellertid en del slutsatser som lyfts fram kring framgångsfaktorer som bidragit till ökad måluppfyllelse.

Förskolornas egna slutsatser kring framgångsfaktorer som bidragit till ökad måluppfyllelse

Förskolans läroplan beskriver önskvärda processer mer än färdiga resultat men nedan ges exempel på "framgångsfaktorer" som bidragit:

- arbetsplaner och målbeskrivningar har gjorts mer begripliga
- tidig språkträning och specialpedagogens insatser gör barnen bättre förberedda och säkra inför skolstarten
- utegruppens verksamhet och ökad utevistelse har gett friskare och grovmotoriskt mer tränade barn
- blivit bra på att tolka och förstå uppdraget utifrån läroplanen
- TRAS-dokumentation för att följa de mindre barnens språkutveckling
- en bra relation till barn, föräldrar och arbetskamrater

- modersmålsträning som är förlagd på förskolan under samma dag och förmiddag, vilket ger möjlighet att planera in aktiviteter som inte störs av att barnen kommer och går från den
- pedagogerna mer observanta på att tydliggöra för barnen deras valmöjligheter och sin situation
- genom nya sätt att dokumentera har personalen fått ett bredare seende och styrdokumentet mer levande
- pedagogiska samtal och diskussioner i tvärgrupper mellan all personal
- rutinbeskrivningar med tydliga mål och riktlinjer som systematiskt utvärderas och revideras
- schemalagd tid för reflektion, analys, uppföljning och utvärdering
- profileringsarbete har gett ökad insikt om barnens inlärningsprocess
- engagerad personal
- mindre barngrupper
- anpassat möblering efter barngruppens sammansättning och behov av aktivitet
-

Skolornas egna slutsatser kring framgångsfaktorer som bidragit till ökad målfyllelse

I skolornas kvalitetsredovisning beskrivs ”framgångsfaktorer” som bidragit:

- Tydliga IUP har ökat elevernas medvetenhet om målen men även hos personalen.
- Satsningar på svenska och matematik.
- Framgångsrika arbetssätt har varit att nivågruppera i kärnämnen samt intensivläsning och läs- grupper.
- Studiehandleddning på elevernas modersmål.
- Rastlogg bok har varit positivt men det är en bit kvar till mål när det gäller de sociala målen.
- Allt arbete och alla samtal om värdegrunden. Det råder arbetsro.
- Gruppindelningar har skapat möjlighet att få med alla elever i samlingar och lekar vilket lett till trygga och harmoniska elever.
- Individualiseringen av undervisningen.
- Erbjudandet av intensivläsning i 2-3 perioder.
- Öppen tid har används till stöd/hjälpmprov.
- Flexibla grupper i ex matematik och engelska.
- Förtydligande av målen och att få eleverna att sätta egna mål har ökat elevernas motivation att nå målen. IUP har bidragit att många elever börjar förstå och se sitt lärande.
- Terminsvisa uppföljningssamtal med elever som inte når målen och erbjuda stödundervisning och läxhjälp som extra stöd i åtgärdsprogram.
- Vår organisation med flexibla undervisningsgrupper, en pedagogik som präglas av variation i arbetets och där eleven är i centrum.
- Engagerad, behörig personal som tycker om att arbeta med eleverna.
- Satsningen på små grupper i engelska kombinerat med undervisning som väver in uppträde på engelska ger resultat.
- Utifrån från resultaten i svenska infördes mer träning på skrivning och skrivregler.
- Lekmaterial som skapats utifrån barnens behov har gjort att barnen fått ett utökat svenskt ordförråd.

- Dela barnen i två mindre grupper vid arbete med matte- och språklek.
- Arbetet mot det kränkande språkbruket pågår ständigt eftersom vilket gett resultat.
- Alla lärare gör tydliga pedagogiska planeringar inför varje nytt arbetsområde, hur man konkretiserat de nationella målen, vad de kommer att bedöma, hur de genomför bedömningarna, vad de kommer att undervisa om. Tydlig koppling mellan undervisningsmål och vad läraren bedömer.
- Få elever i undervisningsgrupperna som anpassas efter elevernas resultat, behov som exempelvis lärarstilar.
- Regelbundna tester, diagnoser genomförs och analyseras och följs upp.
- Mentorskap för mindre grupper vilket ger en nära relation mellan elev och lärare.
- Höga förväntningar och krav på eleverna.
- Erbjudit extra undervisning för elever med åtgärdsprogram.
- Goda relationer mellan elever och föräldrar och ett förhållningssätt som uppmuntrar eleverna att utvecklas.
- Orsaken till måluppfyllelse är främst att barn och föräldrar trivs.
- Arbetssättet gynnar en bra kunskapsinläring, åldersblandade grupper där barn lär av varandra.
- I skolans åldersblandade klass lär sig eleverna att visa hänsyn på ett naturligt sätt.
- Eleverna har sin egen veckoplanering. Under eget planerat arbete ges tid åt olika genomgångar för de olika årskurserna.
- Medvetet valt att satsa på små klasser i de lägre årskurserna där stor vikt läggs vid grundläggande färdigheter som läsa, skriva och matematik.
- Ger eleverna varierade sätt att visa sina kunskaper.
- Diskussioner med elever och inom kollegiet har gett positivt resultat dvs eleverna följer de gemensamt upprättade reglerna.
- Fritidsassistenter, skolvårdinna som ser till att eleverna i de högre årskurserna har meningsfull rast verksamhet. Pedagogerna har schemalagda rastvakter. Leder till minskade konflikter och därmed bättre måluppfyllelse.

Normer och värden

De flesta tar i sin kvalitetsredovisning upp att likabehandlingsplanen är förankrad hos elever, föräldrar och personal. Flera påpekar att de arbetar med att revidera sin likabehandlingsplan.

Av samtliga skolor är det endast ett fåtal som i sin kvalitetsredovisning tydligt redogör att de i sitt upplägg utgår från aktuell kartläggning, har tydliga mål och konkreta åtgärder samt hur man gör uppföljning och utvärdering. Det är bara några få som för konkreta resonemang kring utvärderingen av sin likabehandlingsplan, om den haft någon funktion, om valda strategier fallit väl ut och gett förväntad effekt samt att man nått uppsatta mål. Endast en skola har i sin beskrivning kring arbetet även redogjort för konkreta tidsatta åtgärder som utgår från en aktuell kartläggning.

Det finns liknande brister i förskolornas redovisningar.

Likabehandlingsplanerna kritiserades vid Skolinspektionens granskning av Landskrona 2008, för att de inte baserades på en aktuell kartläggning och att elever inte engagerats i arbetet med att ta fram planen. Utifrån verksamheternas kvalitetsredovisningar kan det konstateras att

arbetet gått i en positiv riktning när det gäller att involvera eleverna. Däremot är det inte möjligt att dra en sådan slutsats när det gäller att likabehandlingsplanen bygger på en aktuell kartläggning.

Men Värdegrundsarbetet är emellertid något som pågår hela tiden. Skolinspektionen påpekade också att skolorna i många avseenden arbetar framgångsrikt med värdegrundsarbetet för att skapa en god och trygg lärande miljö. Detta visar sig ju också i elevernas svar på Kvalitetsenkäten åren 2006-2009.

Visserligen tycker en majoritet av barn och elever i Landskrona att förskolan/skolan/fritidshemmet jobbar på ett bra sätt att motverka mobbning/stoppa mobbning. Men i takt med stigande ålder minskar den positiva inställningen.

Kvalitetsenkäten fångar inte om och hur många som upplever sig bli kränkta eller utsatta för mobbning. Men resultatet från en färsk utvärdering²⁰ som Skolverkets genomfört på skolor som är representativa för Sveriges 4 700 grundskolor, visar att inom en period av några månader har mellan 16 och 19 procent av eleverna i Sverige utsatts för kränkningar.

Ungefär 7–8 procent av både pojkar och flickor är mobbade. I andra länder är siffrorna ofta högre. Tidigare studier har visat att pojkar oftare utsätts för mobbning. Men studien visar att flickor är mobbade i samma utsträckning som pojkar. Flickor är i något större utsträckning utsatta för sociala kränkningar, medan pojkar är mer utsatta för fysiska kränkningar. 1,3 procent av eleverna har mobbats av lärare som sagt elaka eller otrevliga saker till dem. Andelen elever som nätmobbats är 1 procent, vilket är en väsentligt lägre andel än som rapporterats i medierna och i andra undersökningar.

Förövarna vid mobbning är vanligen flera i den utsattes klass och mobbningen sker oftast på skolgården, vid toaletterna, i korridoren eller i klassrummet och förhållandevis ofta även när läraren är närvarande. Det var något vanligare att förövarna var pojkar än flickor. Av pojkarna utsätter 5–6 procent andra för kränkningar eller mobbning och av flickorna är det 3–4 procent som gör det. Eleverna uppger framför allt att mobbningen beror på deras utseende, på avundsjuka eller på att andra är starkare. Anledningar som kan kopplas till diskrimineringsgrunderna är mindre vanliga men bland dessa framträder könstillhörighet (framför allt bland flickor), funktionshinder och etnisk tillhörighet.

För det fortsatta arbetet kring hög måluppfyllelse i Landskrona visar studiens resultat vikten av att arbetet mot mobbning, kränkningar och diskriminering är en fortsatt mycket viktig uppgift för våra verksamheter. En bra social miljö är en förutsättning för lärande.

Inflytande

I Landskrona upplever sex av tio elever i åk 8 att de inte kan påverka arbetssätt och innehåll i skolan. Det är någon övervikt av pojkar. Skolverkets rapport²¹ visar att 73 procent av eleverna vill vara med och bestämma exempelvis arbetssätt men det är 60 procent som tycker att de har möjlighet att vara med och bestämma.

²⁰ Skolverket 2011. Rapport 353. Utvärdering av metoder mot mobbning.

²¹ Skolverket 2010. Rapport 344. Attityder till skolan 2009.

Enligt läroplanen ska utformningen och omfattningen av elevers inflytande i skolan anpassas efter deras ålder och mognad. I skolornas kvalitetsredovisningar konstateras också att de behöver utveckla en strategi för hur elevernas inflytande ska fungera genom skolåren.

I detta arbete bör man koppla forskning och beprövad erfarenhet i hur man ska få till stånd elevinflytande. Likaså behövs diskussioner kring hur man bättre ska kunna bedöma förekomst och tillstånd av elevinflytande.

Dator i skola

Skolverket har undersökt ²² hur barn, elever använder datorer i det svenska utbildningssystemet. Resultaten visar att de flesta elever använder datorer i skolan men att användningen i många ämnen är begränsad. Framför allt är det mycket ovanligt att eleverna använder datorer i matematikundervisningen. Över nio av tio elever i årskurs 7-9 använder sällan eller aldrig datorer på lektioner i matematik eller till att arbeta med matematikövningar.

Yngre elever använder datorer i mindre utsträckning än äldre. Närmare hälften av eleverna i årskurs 4-6 använder sällan eller aldrig dator i skolan. Det vanligaste är att eleverna i dessa årskurser använder dator på lektionerna i några få ämnen.

Då resultatet av undersökningen kan generaliseras utöver dem som ingått i den, innebär det att skolorna i Landskrona inte använder sig av dator i någon större utsträckning i matematikundervisningen. Med tanke på att matematik ligger bland de ämnen som eleverna sämst når måluppfyllelse i och har gjort under flera år så borde datorer i betydligt större utsträckning vara intressant att använda sig av som hjälpmedel i undervisningen. Datorerna kan användas för att visa och berätta på nya sätt, exempelvis genom olika typer av visualiseringar och simuleringsprogram. Här bör man även ha en tanke på de lägre årskurserna eftersom resultaten i matematik i nationella prov för åk 3 och 5 är låga på en del av skolorna.

Faktorer som har betydelse för elevernas resultat

Under denna rubrik kopplas betygsresultat till skolforskning kring faktorer som har betydelse för elevernas resultat.

Samspel elev - lärare

I Skolverket rapport 2009 "Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Kunskapsöversikt om betydelsen av olika faktorer" beskrivs bl a resultatet av en mycket omfattande studie av Hattie som täcker 83 miljoner elever från hela världen. Han har rangordnat viktiga faktorer för utbildning och elevens lärande. Överst på listan kommer samspelet mellan lärare och elever. "Att eleven själv har en reell förståelse för vilka mål som denne ska uppnå, att läraren ger eleven kontinuerlig feedback på dennes arbete samt att klassrummet präglas av en tillåtande kultur där det är okej att säga och göra fel är alla viktiga förutsättningar för att interaktionen ska lyckas och att resultaten ska förbättras".

²² Redovisning av uppdrag om uppföljning IT-användning och IT-kompetens i förskola, skola och vuxenutbildning. 2010-04-19,

Hattie finner efter att ha gått igenom allt underlag att socioekonomiska strukturer eller vilken skola eleven går i är oväsentligt jämfört med lärarens förmåga att interagera med eleverna och medvetandegöra dem om deras eget lärande. Konstateras kan då att Landskrona går i rätt riktning genom arbetet med att tydliggöra målen för eleverna, utvecklat underlag för betygssättning och att ge eleverna redskap för att ta ett ökat ansvar för sitt eget lärande. Den internationella forskningen visar att minst 10-15 procent av variationen i elevers resultat kan hänföras till skillnader mellan olika lärare. Forskningen tyder på att det ”är de ämnesdidaktiska kunskaperna (förmågan att undervisa varierat i ett visst ämne) som är centrala och de har större betydelse för elevernas resultat än lärarens ämneskunskaper”.

Föräldrars förväntningar

En annan betydelsefull faktor som rapporten belyser är föräldrarnas förväntningar på och ambitioner för sitt barn liksom att föräldrarna är involverade i skolarbetet och har kännedom om skolans språk. Tydliggöra målen för elever och föräldrar och arbeta fram former för ökade föräldrakontakter och engagemang är också något som flera enheter i Landskrona arbetar för.

Elevernas bakgrund

I Skolverkets rapport²³ framgår att familjers socialbidragstagande samvarierar med elevers meritvärde; elever i familjer som uppbär bistånd presterar i genomsnitt på en lägre nivå jämfört med dem som inte uppbär bistånd. Även inkomst och meritvärde samvarierar; ju högre disponibel inkomst familjen har, desto högre genomsnittligt meritvärde. Men även elevens kön samt om eleven bor med ensamstående föräldrar eller inte samvarierar med elevers meritvärde. Likaså framgår att oavsett migrationsbakgrund finns det ett tydligt samband mellan elevers meritvärde och deras föräldrars arbetsmarknadsanknytning.

Landskrona har jämfört med riket 10,8 lägre meritvärde. Jämfört med riket har Landskrona dubbelt så hög andel barn i åldern 0-17 år som tillhör hushåll med socialbidrag samt högre andel som har sjuk- och aktivitetsersättning, likaså ett högt barnfattigdomsindex. Medelinkomsten är lägre jämfört med riket. Det är en högre andel ensamma kvinnor med barn som får bidrag. Andel pojkar i årskurs 9 är högre. Andelen födda utrikes är högre, andelen som förvärvsarbetar är lägre och det är en lägre andel som har eftergymnasial utbildning. Sammantaget kan dessa faktorer utifrån Skolverkets slutsatser bidra till en av förklaringarna till det lägre meritvärdet i Landskrona.

När det gäller särskilt stöd till elever är hemuppgifter ett vanligt åtgärdsförslag och föräldrarna förväntas hjälpa sina barn med dem. I Skolverkets rapport kring särskilt stöd²⁴ framgår att det finns ett samband mellan föräldrars utbildningsnivå och elevers studieresultat. Det förklaras av att föräldrar med högre utbildningsnivå har större möjligheter att utöva inflytande på skolans verksamhet så att deras barn får tillgång till rätt sorts stöd men också att de har större möjligheter att stödja sitt barn i skolarbetet. Skolorna menar Skolverket lägger ibland för alltför stor ansvar för stödåtgärderna på eleven eller elevens vårdnadshavare och menar att fokus bör ligga på de åtgärder skolan har ansvar för. Det är i regel elevens brister som diagnostiseras och inte undervisningen.

²³ Skolverket 2004. Elever med utländsk bakgrund.

²⁴ Skolverket 2008. Särskilt stöd i grundskolan. En sammanställning av senare års forskning och utvärdering.

Även i Ungdomsstyrelsens rapport 2009 framgår av intervjuer med unga, att det kan vara problem för barn med lågutbildade föräldrar att få hjälp med hemuppgifter men också att föräldrarna inte har den kraft som behövs för att hjälpa barnen. Ungefär var tionde elev i årskurs 9 i Landskrona och två av tio på Dammhagskolan har föräldrar med låg utbildningsnivå. I rapporten dras slutsatsen att det därför är det en fördel om läxhjälp ges av pedagogiskt utbildad personal under skoltid eller i nära anslutning till skoltid. I Landskrona erbjuds läxhjälp på skolorna och på en del fritidshem. Det är emellertid i varierad grad som eleverna tar tillvara erbjudandet/stödet.

I rapporten²⁵ lyfts fram att såväl internationell som svensk forskning visar att betydelsen av socioekonomisk bakgrund (familjens inkomst, yrke och utbildning) är betydligt starkare på skolnivå än individnivå. Ju mer homogen elevsammansättningen är desto starkare blir effekten av social bakgrund. ”Det fria skolvalet och boendesegregationen har lett till att elever med likartad bakgrund samlas på samma skola, något som är negativt för kunskapsutvecklingen”. Det har identifierats faktorer som uppstår på skolnivå och klassrumsnivå i form av kamrateffekter och lärarförväntningar som har starka samband med elevernas resultat. Det finns också forskning som tyder på att kamrateffekter och lärarförväntningar förstärker varandra. I Landskrona finns det skillnader mellan skolorna när det gäller exempelvis föräldrarnas utbildningsnivå. På Dammhagskolan är den lägst och skolan har också en lägre andel elever som når målen i nationella prov i årskurs 3 och 5 samt når målen i årskurs 9 jämfört med övriga skolor. Även på Pilängskolan är det en låg andel elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning och andelen elever som nått målen i nationella prov i årskurs 3 och 5 är lägre jämfört med övriga skolor.

Vidare framhålls i rapporten att elevernas ansvar för sitt eget lärande har ökat och en följd är mer individuellt och eget arbete, medan läraren har en mer tillbakadragen roll. Detta menar forskarna, leder till att stödet hemifrån blir allt viktigare och att föräldrarnas utbildning och kulturella kapital får större betydelse för elevens resultat. Men forskningen ger även stöd för att individualisering i betydelsen av individanpassning påverkar elevernas resultat positivt. Här avses att utforma undervisningen och stödinsatserna utifrån elevernas behov, erfarenheter och förutsättningar.

Liknade resonemang förs i SOU rapport 2010²⁶ där man belyser konsekvenserna det får för flickor respektive pojkar. Det finns forskare som antar ”att en undervisningsmetodik som anses ha blivit vanligare under senare år, som lägger ett större ansvar på eleverna att arbeta självständigt utan handledning av läraren, kan vara en nackdel särskilt för vissa pojkar. Detta eftersom forskningen visar att flickor som grupp anstränger sig mera i skolan och är mer ansvarstagande och ”självgående”. Tilläggas bör att det förstås även finns flickor som har svårt att klara av att prestera väl i en miljö som präglas av en hög grad av icke lärarledd skoltid. Frågan om ”eget arbete” i skolan är komplex. Det finns förstås också fördelar med att elever lär sig arbeta självständigt. Självständigt arbete kan utformas på olika sätt, i och utanför klassrummet. Självständigt arbete utan tät uppföljning och styrning av en lärare är dock en undervisningsmetod med nackdelar för många flickor och ännu fler pojkar. Det är således viktigt att kunskap utvecklas om hur olika arbetsätt och undervisningsmetoder i skolan fungerar generellt och för olika grupper av elever”.

²⁵ Skolverket 2009. Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Kunskapsöversikt om betydelsen av olika faktorer.

²⁶ SOU 2010:99. Flickor, pojkar, individer – om betydelsen av jämställdhet för kunskap och utveckling i skolan.

Flickor och pojkar

Generellt når flickor i Landskrona liksom i riket i högre grad än pojkar målen i alla ämnen utom i idrott och hälsa, blir behöriga till nationellt program och har högre meritvärde. Intressant är att det är pojkarna enligt Kvalitetsenkäten som är mer positivt inställda till skolan och upplever större arbetsro än flickorna. Trots att flickor har bättre resultat upplever de i lägre grad än pojkar att de får stöd och hjälp.

I SOU 2010²⁷ dras slutsatser ”att en del av ”pojkkproblemet” är att det inte anses ”coolt” för pojkar att anstränga sig i skolan. Framgång ska uppnås utan ansträngning. De könsnormer som råder för pojkar tenderar även att vara trängre än motsvarande normer för flickor. Det finns en tendens till att flickor och unga kvinnor i dag i större utsträckning utbildar sig inom områden som tidigare varit manligt dominerade, medan pojkarna och de unga männen inte visar samma benägenhet till förändring av sina utbildningsval”.

När pojkar börjar skolan har de ”i genomsnitt inte nått samma utveckling på flera områden: språkliga, kognitiva, sociala och fin motoriska. Detta kan leda till att fler pojkar får svårigheter att hänga med i skolan, och att lärarnas förväntningar tenderar att vara lägre ställda på pojkarna. När pojkarna kommit i fatt i mognadshänseende, så borde flickor och pojkar prestera på samma nivå i skolan. Att så inte alltid sker, kan delvis förklaras med att en del pojkar med tidiga skolsvårigheter har lärt sig att hantera tidiga misslyckanden i skolan så sätt att de inte prioriterar skolarbetet. Man satsar i stället på att på att vara duktig och få bekräftelse inom andra områden, såsom idrott”.

I rapporten framgår att forskning visar även att barn tenderar att identifiera sig med andra barn av samma kön. ”Det finns en risk för att pojkar som inte prioriterar skolan blir normgivande för andra pojkar. En för skolarbetet negativ kamratkultur kan alltså uppstå i förbindelse med pojkarnas senare mognad”. Av professor Martin Ingvars rapport på uppdrag av delegationen framgår ”att robusta biologiska data går hand i hand med observationsdata som talar om pojkars senare mognad till vuxenhet”.

Vidare i rapporten framgår ”att synen på jämställdhet och genus skiftar mellan olika individer och familjer. I vissa familjer ses könsmonster i hög grad som förhandlingsbara och utbytbara. Men många unga i Sverige lever i familjer och sociala omgivningar med normsystem där könsmonstren i större eller mindre utsträckning ses som låsta och förutbestämda. Principer om isär hållande av könen kan vara starkt förankrade, och de begränsningar för individen som följer därav kan vara mycket starka. I särskild utsträckning drabbas flickor eller kvinnor av begränsningar, men även pojkar drabbas”.

I Landskrona har flickorna i betydligt högre grad MVG än pojkarna.

Alli Klapp, Högskolan Väst och har bland annat forskat på bedömning och betygsättning. Hennes avhandling²⁸ visar bland annat att flickor i högre utsträckning bedöms utifrån icke-kognitiva faktorer, till exempel intresse och motivation. Hon menar det finns ett stort behov av fortbildning om bedömning inom skolan. ”Det måste tydliggöras att det enbart är

²⁷ SOU 2010:99. Flickor, pojkar, individer – om betydelsen av jämställdhet för kunskap och utveckling i skolan.

²⁸ Alli Klapp 2008. Grades and grade assignment: effects of student and school characteristics

ämneskunskaper som ska betygsättas. Lärarnas kompetens i bedömning måste stärkas, och här har inte minst rektorerna ett stort ansvar”.

Enligt läroplanen -94 ska all bedömning ske med målen som utgångspunkt. Närvaro, flit, ambition, läsläsning, lektionsarbete, uppförande och liknande ska inte vara grund för betygsättningen. Strävan måste vara att uppnå god ordning i olika avseenden, men betygen får inte vara medlet.

Källa: Skolverket

Idrott och hälsa

Skolverkets rapport 2010²⁹ pekar på ett tydligt mönster att undervisningen i ämnet idrott och hälsa inte alltid utformas på båda könnens villkor. Så som ämnet genomförs gynnar det idrottsaktiva pojkar och flickor och missgynnar de som inte är det. De flesta elever är positiva till ämnet men pojkar är det i högre grad. Fler pojkar anser att de får visa vad de kan på lektionerna.

I studien blir det uppenbart att det finns en osäkerhet bland lärare vad de ska lära ut och lärare förlitar sig i regel sällan på kursplanerna. Lärarna lägger stort fokus på fysisk aktivitet medan lärande om hälsa och livsstilsvanor får mindre utrymme. Det framkommer även i studien att lärarna själva ofta identifierar sig med de positivt inställda, de föreningsidrottsaktiva eleverna. Förhållandet mellan flickor och pojkars betyg gäller oavsett föräldrars utbildningsnivå och om de har svensk eller utländsk bakgrund.

I rapporten dras slutsatsen att lärares bedömningsförmåga och genusmedvetenhet i många fall behöver utvecklas. Då det är ca 12 procent fler pojkar än flickor i Landskrona som får MVG i Idrott och hälsa borde det vara av intresse att ta upp för diskussion bland rektorer och pedagoger.

Framtiden

From 1 juli 2011 är det förändrade behörighetskrav för att komma in på gymnasieskolan. Samtliga program kräver godkänt i svenska, engelska och matematik. Dessutom krävs för behörighet till olika program godkänt i ytterligare ämnen.

Detta ställer ökade krav på skolorna i Landskrona. Skillnaden vårterminen 2010 mellan andel som nått målen i tre ämnen jämfört med de som nått målen i alla ämnen var drygt 17 procent (riket 11 procent). Det är tydligt att skolorna har satsat på att främst få eleverna behöriga dvs. få godkänt i svenska, engelska och matematik. Nu kommer det att krävas än mer satsningar för att eleverna ska bli behöriga i fler ämnen. Utifrån betygsresultatet och resultat från nationella prov 2010 behövs det särskilt i de naturvetenskapliga ämnena för behörighet till högskoleförberedande programmen i naturvetenskap och teknik.

Elevernas bakgrund (kön, etnicitet och föräldrars utbildningsnivå) kan inte skolan påverka. Men enligt Skolverket förklarar emellertid dessa faktorer bara 40 procent av variationen i betygsvärdet. Forskningen pekar i huvudsak ut lärarens kompetens som den mest avgörande faktorn för elevernas resultat. Styrning och ledning av skolan är en annan viktig faktor. Med

²⁹ Skolverket 2010. På pojkars planhalva? Ämnet idrott och hälsa ur ett jämställdhets- och likvärdighetsperspektiv.

andra ord har skolans insatser större betydelse än elevernas bakgrund för vilka resultat eleverna uppnår. Detta innebär att Landskrona har goda möjligheter att öka måluppfyllelsen. Andelen pedagoger med pedagogisk examen är stor, personalen känner starkt engagemang och trivs på sitt arbete. Vidare har rektorerna i den nya organisationen fått ökat ansvar och ökade befogenheter genom direkt delegation samt fått frigjord tid att utöva det pedagogiska ledarskapet genom olika stödfunktioner.

Skolinspektionen konstaterar att skolan har svårt att klara sin kompensatoriska roll. I Landskrona finns en andel elever vars föräldrar har en lägre utbildningsbakgrund vilket avspeglar sig i betygsresultaten. Skolorna måste utveckla strategier för att möta detta. Höga förväntningar på elevernas förmåga, oavsett bakgrund är en av de viktigaste faktorerna för att nå goda resultat är något som både Skolverket och Skolinspektionen lyft fram.

Sammanfattningsvis visar verksamheternas kvalitetsredovisningar och betygsresultaten att:

Förskola

- kopplingen mellan mål och arbete respektive kompetensutveckling måste tydliggöras i högre grad
- arbeta vidare med att öka medvetandet kring inflytandefrågor för vårdnadshavare och barn

Skola

- skolorna måste nå en högre måluppfyllelse för att nå upp till läroplanens intentioner att eleverna ska få förutsättningar att ”leva och verka i samhället”
- glappet mellan andel som enbart når målen i behörighetsgivande ämnen respektive i alla ämnen måste minska
- skillnader i flickor och pojkars betyg bör analyseras
- kunskap måste fortsätta utvecklas om hur olika arbetssätt och undervisningsmetoder i skolan fungerar generellt och för olika grupper av elever
- undervisningen och stödinsatserna måste i större omfattning utformas utifrån elevernas behov, erfarenheter och förutsättningar
- den stora spridningen mellan skolorna måste reduceras när det gäller resultat från nationella prov och betygsresultat
- det stora glappet mellan slutbetyg framförallt i svenska och matematik jämfört med provbetyg bör diskuteras
- åtgärder bör tydligare kopplas till målen
- ogiltig frånvaro måste minska
- en strategi behöver utvecklas för hur elevernas inflytande ska fungera genom skolåren så att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll

Fritidshem

- delaktigheten bör öka när det gäller ansvar och inflytande för barnen
- former behöver hittas för att specifikt utvärdera fritidsverksamheten

Samverkan mellan föräldrar och förskola, skola, fritidshem behöver utökas och stärkas.

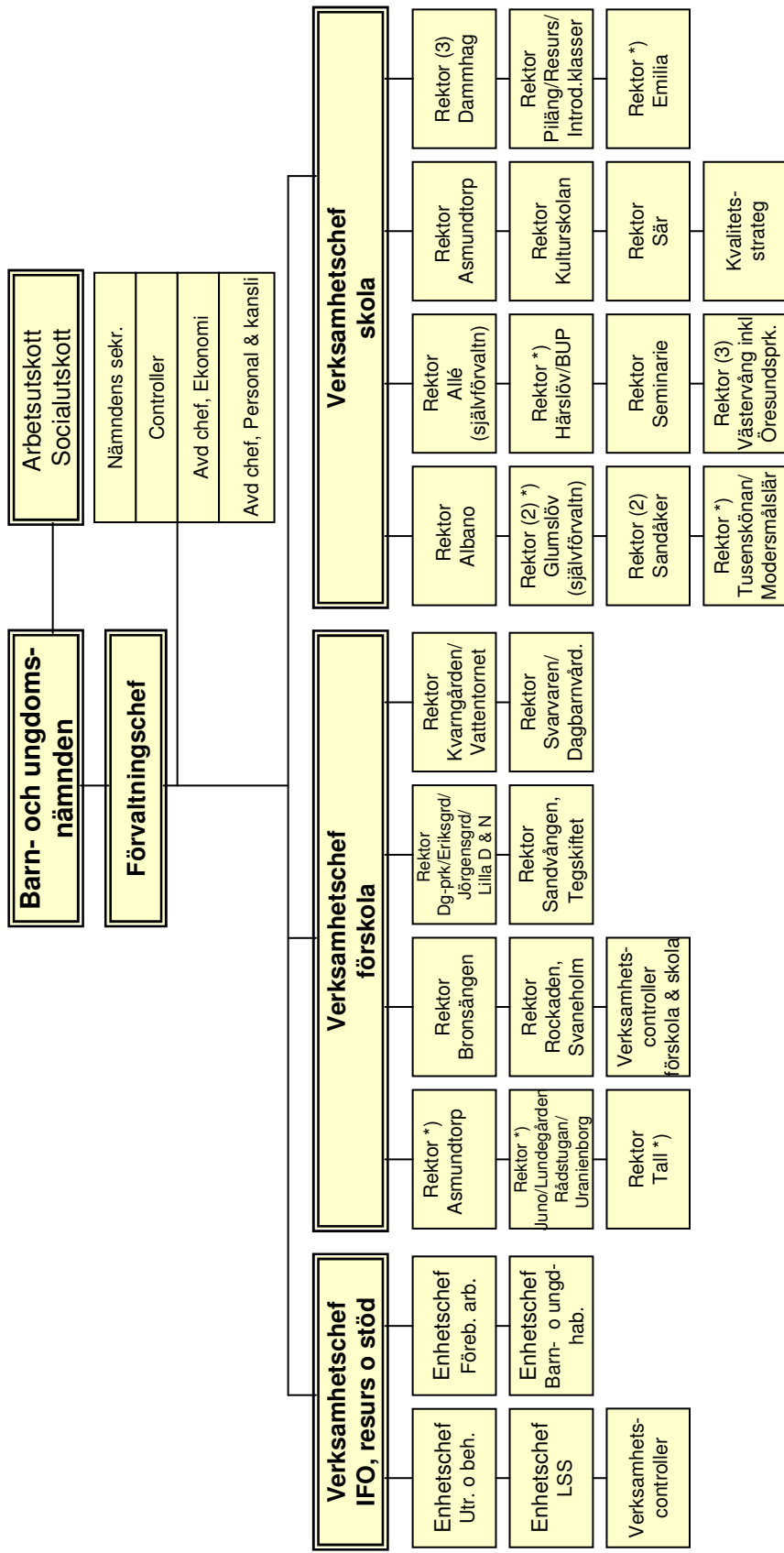
Landskrona har med andra ord stora utmaningar framför sig för när det gäller mål att uppnå i grundskolan. Men det är viktigt att komma ihåg att sociala kompetenser, goda värderingar och personlig utveckling också är en del skolans uppdrag. Dessa mäts inte med ämnesbetyg men är betydelsefulla för elevernas utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. Det pågående arbetet med exempelvis Värdegrunden är därför en viktig del.

Förskolorna i Landskrona arbetar i hög grad i riktning mot mål som rör normer och värden, utveckling och lärande samt inflytande och ansvar. Frukten av detta kommer förhoppningsvis att synas i elevernas utveckling och betygsresultat längre fram.

Avslutningsvis är det givetvis mycket positivt att barn och elever i Landskrona trivs och känner sig trygga på sin förskola, skola och sitt fritidshem. Detta är som tidigare nämnts en förutsättning för lärande.

Barn- och ungdomsförvaltningens ledningsorganisation 2009-07-01

*) Rektorer för förskola & skola